

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILLO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Številke kriče!

Ko se je obravnaval v finančnem odoru naš državni proračun za proračunsko leto 1923/24, so poslanci Slovenske ljudske stranke na podlagi predloženih proračunov in pa izkazov finančnega ministrstva čisto točno dokazali, da plačuje Slovenija sorazmerno mnogo več davkov, kakor druge pokrajine, posebno mnogo več kakor Srbija. Obratno pa so tudi dokazali, da dobiva Slovenija iz skupne državne kase sorazmerno najmanj. Mogote v Belgradu so torej upejali načelo: Pri dajatvah v skupno državno kaso morajo biti Slovenija in Slovenci prvi in najbolj obteženi, pri razdelitvi skupnih dohodkov so pa zadnji, ker prejema sorazmerno najmanj. Na njihove stroške in za njihove želje se zidajo ceste, mostovi, šole, državne zgradbe po drugih krajih, zlasti v Srbiji. Na njihove stroške se podpirajo razne javne naprave in ustanove. Slovenija pa ne dobiva nazaj toliko, kolikor ji je potrebno, da si vsaj to obdrži, kar je imela in kar si je sama ustvarila.

Ne da se utajiti!

Te podatke, ki so jih sestavili poslanci Jugoslovanskega kluba po pridnem proučevanju predloženega državnega proračuna in izkazov o državnih dohodkih, so priobčili tudi v naših listih. Ugotovili so, da plača Slovenija najmanj šest tisoč milijonov davkov, nasprotno pa dobi za te velike dajatve prav malo nazaj. Vsem je še v spominu, kako so takrat vsi nasprotni listi od samostojnega lažnivega kljucka »Kmetijskega lista« do raznih liberalnih svobodomiselnih listov vsi soglasno zavpili, da to ni res, da Slovenija toliko ne plačuje, da je to nemogoče in da Slovenija ni sorazmerno bolj obremenjena z davki kakor druge pokrajine. Svoj boj proti avtonomiji Slovenije, ki jo zahteva slovenski narod po svoji zastopnici Slovenski ljudski stranki, so utemeljevali tudi s tem, da taka avtonomna Slovenija ne bi mogla shajati. Njeni dohodki so premajhni, država ji pa ne bi hotela priskočiti na pomoč.

Na podlagi uradnih izkazov v državnih dohodkih bomo pa dokazali, da so naši samostojnejši in liberalci prodali s tem, da so

glasovali za centralizem, ne le politične pravice Belgradu, ampak, da so tudi Slovenijo gospodarsko popolnoma zaslužnili Belgradu. Slovenija plačuje neprimerno več, kakor bi morala plačevati po številu prebivalstva in sili njene gospodarske moči, dobiva pa za to iz Belgrada prazne obljube, v novcu pa najmanj petkrat manj, kakor bi ji šlo in kakor bi za svoje velike dajatve morala nazaj dobiti. Številke govore v tem oziru tako jasno in odkrito govorico, da so jo morali razumeti in ji niso mogli ugovarjati niti srbski poslanci na seji finančnega odbora, ko jim je poslanec dr. Kulovec z uradnimi številkami v roki dokazoval, kakšno velikansko gospodarsko krivico dela belgrajski centralizem Sloveniji.

Številke drže bolj kot »Domovina« in pa »Kmetijski list«.

Te podatke so sestavili poslanci Jugoslovanskega kluba po pridnem proučevanju predloženega državnega proračuna in izkazov o državnih dohodkih in so jih priobčili tudi v naših listih. Ugotovili so, da Slovenija na neposrednih davkih in dokladah (zemljiški, hišnorazredni in najemniški davek, osebna dohodnina itd.) 15 milijonov 314 tisoč in 6 dinarjev, Srbija je v tem času plačala na neposrednih davkih in dokladah 21 milijonov 994 tisoč in 797 Din. Sedaj pa pomislite: Slovenija ima komaj en milijon ljudi, povečini trdo kršno zemljo, Srbija pa nad štiri milijone prebivalstva z velikimi obsegi dobre, rodovitne zemlje.

Dalje je plačala Slovenija davka na specialni trošarini (užitnina na meso, vino itd.) dva milijona, 499 tisoč 975 dinarjev. Istočasno je plačala Srbija 34.526 Din. Ali vidite velikansko razliko!

Slovenija je plačala dalje v imenovanih dveh mesecih davka s taksami (kolki) 16 milijonov 589 tisoč 31 dinarjev, Srbija pa v isti dobi samo 30 milijonov 688 tisoč 399 dinarjev. Ali vidite, da je tudi tukaj velikanska razlika? Mi plačamo tudi na tem davku mnogo več kakor v Srbiji. Če bi bilo pravo razmerje med številom prebivalstva in plačevanjem tega posrednega davka, bi morala državna blagajna v Srbiji dobiti na tem davku najmanj 65 milijonov dinarjev.

Poglejmo še dalje: iz dohodkov monopola (tobak, sol, petrolej itd.) je dobila država v juliju in avgustu iz Slovenije 41 mi-

lijonov 156 tisoč 289 dinarjev. Istodobno je dobila državna blagajna v Srbiji iz dohodkov monopola 126 milijonov, 29 tisoč 425 dinarjev. Tudi v teh predmetih, ki jih država obdavčuje, prihaja iz Slovenije sorazmerno več kakor v Srbiji.

Imamo tudi izkaz, koliko je nesel v mesecih juliju, avgustu davek na poslovni promet, ki ga plačujejo v prvi vrsti obrtniki, trgovci in velika podjetja. Za te tri mesece je znašal ta davek 40 milijonov dinarjev. Nič manj kakor 10 milijonov, to je eno četrtno, je plačala na tem davku Slovenija. Kdo je torej z davki najbolj obtežen? Od kod izvira sorazmerno največ dohodkov za državno blagajno? Slepce bi moral biti, kdor ne bi iz navedenih uradnih številk spoznal, da nosi teže davkov Slovenija.

Imamo pa še druge državne dohodke, ki jih dobiva država, ki so še večji, kakor imenovani. To so dohodki od carine, ki je tudi posreden davek, dohodki od železnice in od poštne uprave. Če si kupim obleko, plačam državni davek, če pošiljam blago po železnici, plačam državni davek, če pošljem pismo po pošti, plačam državni davek. Ti dohodki, ki se stekajo v državno blagajno, so neprimerno večji kakor oni, ki smo jih zgoraj navedli. Pri teh dohodkih se pa ne da — vsaj pri vseh ne — natančno določiti, v koliki meri odpadajo na posamezne pokrajine. Z vso sigurnostjo pa lahko trdimo, da te davke plačujemo mi Slovenci sorazmerno še v večji meri kakor one, s številkami navedene davke. Zaključek je torej ta: Davki se ne pobirajo in ne stekajo v državno blagajno po številu prebivalstva. Slovenija plača, kakor smo dokazali, sorazmerno trikrat do petkrat več kakor druge pokrajine.

Se nekaj: Pri nas se davki brez usmiljenja in z vso ostroostjo izterjujejo. Po drugih pokrajinah so v tem oziru mili in popustljivi, v mnogih krajih se celo za pobiranje davkov ne menijo.

Proti temu načinu pobiranja državnih dohodkov moramo najodločnejše protestirati. Velikanska krivica je to, če se vsa teža davčnih bremen prenese na eno pokrajino, v tem slučaju na Slovenijo. Ali je potemtakem čudno, da nastopa pri nas splošno obubožanje, če so davki tako krivično razdeljeni?!

Kje je edina rešitev?

Alli bomo Slovenci kdaj pri centralistični ureditvi države imeli tolik vpliv na državne posle, da bi mogli pravično razdeljevati davke in pokrivati pravično svoje potrebe? Ali bomo mogli pri centralistično urejeni državi s svojimi velikanskimi dajatvami kdaj sami razpolagati? Nikdar! Kdor hoče trpeti, da bo na ta krivičen način plačeval davke, od teh davkov pa le drobtinice nazaj prejemal, tisti naj gre med samostojne in liberalce. Mi pošteni Slovenci pa vemo, da pomeni centralizem za nas politično in gospodarsko smrt. Številke, ki smo jih navedli, so pač vsakemu menda dovolj jasen dokaz za to našo trditev: Te številke so pa tudi jasen dokaz, da je naš boj za avtonomijo utemeljen in pravičen, ker hočemo o svojih stvareh in s svojimi stvarmi sami odločati, ker hočemo biti gospodarji in ne sužni, ker hočemo imeti politične in gospodarske pravice, zato bomo tudi boj za avtonomijo bojevali do konca.

O politični moči.

Dvakrat slaven.

Pri starih paganskih Grkih je živel mož — Herostrat po imenu —, ki bi bil rad videl, da bi ljudje o njem govorili. Vedel je, da je treba v ta namen storiti nekaj velikega. V lepem mestu Efezu je stal še lepši tempelj boginje Diane. Herostrat se skorajzi in ga zažge. Posrečilo se mu je. Tempelj je pogorel in o njem so govorili še pozni rodovi. Kako so govorili, se ni brigal, samo da je bil slaven.

Naši samostojneži so tudi hoteli biti slavni. Da je kdo vihtel mesarico, ljudje kmalu pozabijo. Treba nekaj posebnega, nekaj takega, da bodo na svoji koži čutili še otrok otroci. Potem gotovo ne pozabijo samostojne stranke, ko bo že davno mah porastel nad njenim grobom. In posrečilo se jim je kot Herostratu. Z njihovimi glasovi je bila sprejeta 29. junija 1921 centralistična ustava, ki je naše ljudstvo vpregla v srbski voz in upognila pod Pašičev bič. S tem so zažgali krov nad slovenskim domom. Gotovi so, da jih ljudje ne bodo pozabili. Še desetletja bodo o njih govorili in — jih kleli.

Njih voditelj se pa še vedno boji, da bi ljudje ne govorili o njem dovolj. Če v kakih številki »Domoljub« ne omeni kake nove njegove polomije, že se pritoži v »Kmetijskem listu«. In da bi ga ne pozabili, vpije po shodih: »Če je znalo nas osem samostojnih vse pokvariti, zakaj pa ne more 21 klerikalnih tigrov tega popraviti?« — Dela kot eigan, ki je zažgal vas in so ga prijeli. Ko ga začno jezni prebivalci pretepati, jih nedolžno pogleda in pravi: »Kaj sem jaz kriv, da je pogorelo? Vi ste krivi, ker niste mogli pogasiti.« Poleg slave Herostratove hoče voditelj samostojnih tudi slavo tega cigana.

51 demokratičnih tigrov.

Kakor samostojni in njih kolovodja, podobno vpijejo vsi liberalci. Pravijo, da imamo mi od 18. marca politično moč v rokah. Naenkrat naj bi naši poslanci po-

pravili, kar so oni zagrešili. Vsak pa ve, da je podirati neprimerno lažje kot zidati. Vsak, kdor zna politično abecedo, tudi razume, da 21 naših med 315 poslanci ne more meni nič tebi, nič spremeniti nesrečne ustave. Kadar pa bomo sami doma odločevali, bo prišla naša politična moč do veljave. Takrat bomo popravili, kar so požgali naši nasprotniki.

Toda na eno ti demokratični listi pozabljajo. Da imajo demokratije tudi 51 poslancev v skupščini. In da teh 51 mož, ki so sami glasovali za sedanjo ustavo, tudi nič ne more proti radikalom. Zakaj ne napačajo radi nesreč, davkov in draginje, kuluka in taks, teh 51 tigrov, kakor so se sami nekoč nazvali. Zakaj so ti brez vsakih zob? Da, stvar gre še dalje. Če kakega demokrata čevlji žuli, ali gre k Pribečeviču in drugim demokratičnim mogočnjakom? Kaj šel! Na naše poslance se obrnel! S tem najbolje pokažejo vso praznost svojega kričanja. Pokažejo pa tudi, kdo je kaj vreden. Če bi bili naši za nič, bi jih tudi na miru pustili.

Kdo je kriv sedanje vlade?

Kadar ljubljanski liberalci vstane, bere v svojem listu na prvi strani, da je kriva sedanje vlade SLS. Nobenih litanij ne zna naša inteligenca bolje kot o homogeni radikalni vladi. Liberalne stranke dobro vedo, da so oni glasovali za tako ustavo, da vse komandira Belgrad, dobro vedo, da naših 21 poslancev ne nastavlja centralnih vlad, ampak liberalci kriče — da vate krivdo s sebe. Da se vidi njih hinavščina v tem oziru, vprašajmo samo sledeče:

Ali res misli kdo, da bodo pustili srbski radikali koga zraven sebe v vlado, če se čutiljo sami s pomočjo Nemcev in Turkov dosti močne? Dosti močni pa so, dokler jim kdo ne uide ali dokler ne pride v Belgrad voditelj Hrvatov Radič. Če bi bil kdo torej v teh razmerah, ki jih je ustvarila sedanja ustava, kriv samoradikalne vlade, bi bili radičevci, ki imajo 70 poslancev, a te moči ne porabijo.

Ali morda mislijo liberalci in samostojni, naj bi šla SLS zato v vlado, da bi ne bili radikali sami? Pomistite, kakšen krič bi zagnali ti bratci, če bi se to zgodilo?

Ali naj je šel Korošec h kralju pa mu priporočil, naj pritisne na radikale, da vzamejo v vlado demokrate? Če bi se dalo to doseči, bi demokratije sami to poskusili pri kralju! Pa recimo, da ima Korošec tako moč, kdo bi bil na boljšem? Veseli bi bili demokratije, ljudstvo pa bi bilo še na slabšem. Pomagali bi demokratije kaki banki, pomagali kakemu veletrgovcu, toda kmetstvo in delavsko ljudstvo bi še bolj trpelo. Namesto enega kozla v zeljniku bi imeli dva. Ljudem, ki so se najbolj navduševali za centralizem in proti avtonomijo, menda vendar ne bomo pomagali še na konja! Če s te strani opazujemo njihov vpitje po časopisih, potem ga tudi razumemo.

Naše ljudstvo ne bo tako kratkovidno, da ne bi razumelo, kje so krivci današnjega zla. Tudi ne bo tako pozablivo, da ne bi vedelo, da so politično moč na Slovenskem imeli takrat, ko je bil odločilen trenutek — glasovanje za ustavo — v rokah tisti, ki danes vpijejo na SLS, da jo ima ona.

V tej ustavi pa je tudi vzrok sedanje radikalne vlade in vseh njenih posledic. Bodi te prepričani, da ljudstvo to jasno vidi in da vam vsa zavijanja ne bodo prav nič pomagala.

Lahek odgovor.

»Kmetijski list« prinaša v vsaki številki poziv: »Na vsakem klerikalnem shodu vprašajte, kdaj bodo davki znižani.« Odgovor je silno lahek: Kadar bo država tako urejena, da bomo sami svoji gospodarji, kadar bomo imeli na Slovenskem politično moč v slovenski avtonomiji. Ta odgovor pa je tudi obsodba onih, ki so si priborili herostratsko slavo z glasovanjem za centralistično ustavo, ki nas danes ubija in nam naklada neznošljiva bremena. Druge poti do te politične moči, ki nas reši gospodarske propasti, ne poznamo kot vztrajen boj za našo glavno sedanjo zahtevo: avtonomijo.

Tretjič pod križem.

Slovenski narod je tretjič padel pod križem velesrbskega centralizma, kar se tiče razmerja do Italije. Prvič v rapalski, drugič v Stenargharitski pogodbi, v katerih je bilo 700.000 Hrvatov in Slovencev brez slehernega varstva žrtvovanih Italiji in nasilstvu nejnih gospodarjev.

In tretji končni padeč je prišel sedaj. Velesrbska vlada, kateri so liberalci in samostojneži z glasovanjem za centralistično ustavo izročili v roke vso in edino oblast v državi, je na svojo roko sklenila sporazum z Italijo. Ta »sporazum« obstoji v tem, da postane Reka italijanska. S tem je dobila Italija v svoje krepilje pristanišče Hrvatov in Slovencev, s tem je Italija došla v roke ključ do Jugoslavije in do Balkana. Vsa zveza s Francijo ne bo nič pomagala, na Balkanu bo zdaj nosila zvonec Italija. To pomeni ne samo veliko politično škodo, temveč v prvi vrsti gospodarsko, kar bo zopet Slovence in Hrvate kruto udarilo.

Kupčija, v kateri so se znova prodali Slovenci in Hrvati italijanski grabežljivosti, je sklenil Pašič sam na svojo odgovornost. Mož kupčuje za narodi in za narode kakor za vrečo krompirja. Pašič ni niti obvestil, kaj šele vprašal Slovence in Hrvate, obvestil ni niti državnega zbora, temveč bo šel v četrtek v Rim in sam podpisal sramotno balkansko kupčijo.

Velesrbski barantači niti toliko niso hoteli misliti na Slovence in Hrvate, da bi v zameno zahtevali od Italijanov manjšinske pravice za naše rojake onkraj meje. Vlada dobro ve, kakšno trpljenje in preganjanje morajo prenašati naši rojaki pod italijanskim jarmom, toda v sporazumu ni niti besedice o tem.

Dr. Korošec je takoj, ko je zvedel za kupčijo, šel k Pašiču in odločno zahteval, da se sporazum ne podpiše, dokler se ne zagotovi narodni obstoj Slovencev in Hrvatov na italijanskem ozemlju. In kaj je Pašič odgovoril: Sporazum se ne da nič več izpremeniti, koraki za Slovence in Hrvate morejo biti kvečjem prijateljskega značaja.

Dr. Laginja je v imenu Hrvatov protestiral pri zunanjem ministru dr. Ninčiču ter pri kralju.

Pucelj in Žerjav pa brez dvoma nosita sokrivdo. Danes odločujejo v državi samo belgrajski Velesrbi, ki nimajo niti malo čuta za Slovence in Hrvate. In ta moč jim daje edinole centralistična ustava, za katero sta glasovala Žerjav in Pucelj.

Slovenija nosi težek križ in pada pod njim. Med tistimi, ki sta ji naložila ta križ, da pod njegovo težo omaguje in pada, sta Žerjav in Pucelj. Tega nobena »Domovina« in noben »Kmetijski list« ne more utajiti ali izbrisati.

Poročilo

o delovanju Okrajne obrtne zveze v Novem mestu v društvenem letu 1923.

Dasi je bila ustanovljena naša podružnica že 5. novembra 1922, vendar se prvih par mesecev ni mogla razgibati tako, kakor smo pričakovali. Obrtniki sami so pričakovali z nekakim nezaupanjem v novorojeno dete, ki se je imelo koj v začetku boriti z vsemi mogočimi zaprekami tako, da je izgledalo, da bomo morali položiti slabotnega otroka — našo podružnico v predčasnih grob.

Toda tisti, ki so se zavedali velike važnosti dobre obrtne organizacije, niso obupali. Zavihali so rokave, lotili se dostikrat nehvaležnega dela, nabirali nove člane, sklicali občni zbor ter začeli graditi na novem temelju. Do danes, ko pišemo to poročilo, je imela podružnica od svojega precejšenja, to je, od občnega zbora, ki je bil 15. aprila 1923, 10 rednih sej in nekaj sestankov, ki so bili več ali manj povoljno obiskani. Članov šteje okrog 40. Rekel bo kdo, da je to majhno število, s katerim se ponasamo. Tisti pa, ki ve, s kakimi težkocami se bori podružnica, tisti, ki pozna polena, ki nam jih mečejo nasprotniki pod noge, bo rad priznal, da je naše število v danih razmerah zadovoljivo. Ne ponasamo se s par sto člani, ki bi bili morda samo na papirju, pač pa smo ponosni na teh 40, ki vedo, zakaj so pri naši organizaciji in ki kljub vsemu pritisku od nasprotne strani vstrajajo v naši Zvezi, v dobri veri, da je za poštenega, krščanskega obrtnika samo pri nas njegovo mesto. Res je to, da zaenkrat žal ne moremo nuditi svojim članom vsega, kar od nas pričakujejo, da jim n. pr. ne moremo deliti brezplačne koruze, kakor dela to obrtno društvo, ki je prodalo svoje interese in interese obrtništvu samostojni stranki, toda mi vemo, da so člani, ki jih imamo, prav zato pravi člani, ker so kljub vsem mamljivim stvarjem obrnili nasprotni obrtni organizaciji hrbet. — »Obrtno društvo v Novem mestu«, klin in ta klin se za jeda vedno globlje v nasprotno vrsto. Mnogo jih je že pristopilo v našo podružnico, ki so bili včlanjeni prej pri Ogričevem društvu in z gnjevom pripovedujejo, s kakimi sredstvi si to društvo podaljšuje življenje. Mi pa vemo, da nobeno društvo, pa najsi bo še tako močno po številu članov, ne more trajno obstati, če ni v članih zavesti, da so pri društvu v prvi vrsti radi načel. Kjer pa teh ni, tam tudi ni bodočnosti.

Naša podružnica se je trudila po svojem odboru, svojim članom iti na roko v zadevah obrtnega značaja. Razgovarjalo se

je tudi o ustanovitvi obrtne zadruga. Vseled hudega pomanjkanja lokalov in radi splošne denarne krize smo pa morali to zadevo postaviti zaenkrat iz dnevnega reda.

To bi bil nekaj življenjepis naše mlade podružnice. Vse njeno delovanje je še v prvem razvoju, zato nimamo beležiti posebnih uspehov. Vsa bodočnost podružnice je odvisna od moralne pomoči članov svojemu odboru. Člani vsakega društva, ki hočejo od društva veliko korist, morajo za njega tudi veliko žrtvovati. Brez žrtev ne gre nikjer, tudi pri društvu ne. Zato je pa dolžnost vseh, v naši podružnici včlanjenih, da s podvojeno marljivostjo nabirajo novih udov. Vsi pa, ki želite obrtnemu stanu one pravice, ki jim gredo po številu obrtništvu, pristopite k naši Zvezi. Samo zabavljanje čez društva je za tiste, ki iščejo samo osebnih koristi, obsodba njih samih. Geslo poedinca mora biti: Najprej si bom prizadeval, da izpolnim svoje dolžnosti do društva, potem bom pa tudi lahko zahteval ono, kar imam pričakovati od njega.

Kar je res, je res! Testenine »PEKATETE«, kakršne se izdelujejo v zadnjem času, so tako okusne in tečne, da jih splošno hvalijo. Gospodinje, zahtevajte jih pri trgovcih!

Pozor! Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. z. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Iznajmlje vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

VARNOST za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhubtega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

KAKOR ROŽA MED TRNJEM

se lahko smatra
MILO »GAZELA«
ki po svoji nedosegljivi kakovosti prekaša vse druge proizvode.
Bell, čistil in varuje
trpežnost perila!

PO SVETU

Besedilo jugoslovansko-italijanskega sporazuma je končno veljavno po obojestranskem sporazumu ugotovljeno. Besedilo pa se drži seveda tajno — tudi napram parlamentu, ker v visoki politiki ne gre, da bi odločevali narodi, ampak takozvani diplomatje, ki so svetovno vojno menda prespali in zatorej mislijo, da so narodi zato tukaj, da jih pogodbe vežejo, ne pa, da jih sklepajo. Podpis protokola o sporazumu se bo najbrže izvršil 27. ali 28. januarja v Rimu. V ta namen odpotuje 24. ali 25. t. m. v Rim naša delegacija, v kateri bo poleg zunanjega ministra Ninčiča še njegov pomočnik in nekaj drugih gospodov. Slovenci in Hrvatje po mnenju vlade sploh ne spadajo v delegacijo, ker bi delali zgolj zgago v njej. S strani Italijanov bo podpisal protokol Mussolini, od jugoslovanske strani pa Pašić, skoro gotovo zato, da bo bolj držalo.

Za gladojoče v Nemčiji so sv. oče v Rimu nakazali 1.200.000 lir, dalje so poslali v Nemčijo 50.000 metrov platna in 50 hektolitrov olja v liturgične svrhe.

Na Japonskem je bil že zopet potres, sicer ne tako strašen kot v septembru 1923, vendar je tudi ta napravil mnogo škode in strahu. V mestu Jokohami je potres podrl skoro 600 hiš, večinoma pravkar dograjenih, več oseb je bilo ubitih, en vlak pa, ki je v trenutku potresa vozil baš čez most, se je prevrnil v vodo.

V angleškem državnem zboru se je ves pretekli teden vršila burna debata o prestolnem govoru, s katerim je 15. januarja otvoril kralj zasedanje državnega zbora. Zastopnik delavske stranke je predlagal v svojem govoru popolno nezaupnico dosednji vladi.

V Poruhru je izbruhnil štrajk; samo v Elberfeldu počiva nad 60.000 delavcev.

Sovjetski rubelj. Koncem decembra 1923 je bil vreden dolar v Moskvi 2.20 rubljev izdaje leta 1923. (1 rubelj te izdaje ima vrednost 1 milijona prvotnih sovjetskih rubljev.) Poleg tega papirnatega denarja ima sovjetska Rusija tudi zlate rublje, imenovane červonec, ki majo zelo visoko zlato vrednost. Z uvedbo zlate valute (červonec), ki stoji po vrednosti nad angleškim funtom šterlingom, se je rusko gospodarsko življenje zelo opomoglo. Velevažno dejstvo v letu 1923 je zopetni začetek ruskega žitnega izvoza, ki je tvorilo 35.4 odstotkov vsega izvoza. Na avstrijskem trgu že rusko žito predstavlja občutno konkurenco našemu žitu, ki ne more konkurirati z ruskim radi previsokih pridelovalnih stroškov.

BOLECINE? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobredejen pri drgnenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza trg št. 16, Hrvatsko.

NOVICAR

d V svojo korist ne odlašajte s plačilom naročnine. Čimprej boste v tem oziru storili svojo dolžnost, tem bolj si zagotovite redno prejemanje »Domoljuba«. Prihodnji mesec bomo ustavili pošiljanje lista vsem — neplačnikom.

d Ponatis povesti »Dekle z Močevja« izide prihodnji teden in ga takoj razpošljemo vsem onim naročnikom, ki se dotlej zanj oglase, oziroma ki bodo dotlej poslali določeni znesek. Letošnji novi naročniki ne plačajo za knjižico ničesar, pač pa morajo povedati, kdaj so plačali celoletno naročnino na »Domoljub«. — Stari naročniki naj pošljejo v pismu ali po poslani jim položnici za ponatis posebej Din 3.50, vsi drugi pa 7 Din za en izvod. Za skupne naročnike morejo naročiti knjižico samo gg. poverjeniki, pri katerih naj se naročniki priglase in plačajo. Vsak naročnik ima pravico le do enega izvoda po znižani ceni.

d Popravite! V zadnji številki »Domoljuba« se je v notico: »Domoljubova« nagrada vtihotapila mala pomota. Brezplačno dobe ponatis povesti »Dekle z Močevja« samo oni novi naročniki, ki do konca tega meseca (ne tega leta) plačajo naročnino za celo leto 1924. — Poznejši plačniki imajo pravico do znižane cene: 3.50 Din za en izvod.

d Za mladeniče, ki so oproščeni vojaščine. Vojaška oblast vsako leto pregleduje spiske oproščencev, da ugotovi, kdo je upravičen, da še nadalje uživa ugodnost oprostitve. V to svrhu je vojaška oblast že pred letom odredila, da morajo mladeniči, ki so kot hranilci rodbin ali samohranilci oproščeni, vsako leto do 31. januarja obnoviti prošnje za nadaljno oprostitev ter priložiti dokaze o upravičenosti te ugodnosti. V prošnji se morajo opisati družinske razmere, radi katerih želi prosilec, da bi bil še nadalje oproščen ter višina direktnih davkov. Prošnji je priložiti rodbinsko polo, ki jo izda župni urad in potrdilo o davkih, ki se dobi pri davčnem uradu. Prošnje se vlagajo pri županstvu, ki jih koncem januarja pošlje vojaški okrožni komandi. Mladeničem pa, ki so že 25 let stari in so bili do sedaj oproščeni, ni treba več vlagati prošenj. Ker bo letošnji termin kmalu potekel, opozarjamo prizadete, da se v lastnem interesu ravnajo po navedeni odredbi. Za zamudnike je nevarnost, da jih vojaška oblast vpokliče. Dijaki, ki so oproščeni vojaške službe, morajo pa vsako leto v maju vojaški oblasti predložiti potrdilo ravnateljstva, da so še redni dijaki dotičnega zavoda.

d Jugoslovanski škofje so se pritožili na sv. Očeta radi preganjanja slovenske in hrvatske duhovščine v Italiji ter italijanskega jezika pri verskem pouku. Sv. Stolica je odgovorila, da stoji še vedno na stališču, ki ga je označil pok. papež Benedikt XV., da pa politični položaj v Italiji sv. Stolico zelo ovira, da ne more tega izvršiti, kar bi rada.

d Goriške ljudske šole. Znano je, da je italijanska vlada svoj čas odredila, da se mora ves pouk v ljudskih šolah v Juljski krajini vršiti v italijanščini. Sedaj je to odredbo v toliko omilila, da se italijanski pouk začenja v drugem razredu in da se mora slovenščina kot pomožni jezik poučevati tudi v višjih razredih.

d Delavci iz Nemčije, Avstrije in Mažarske se radi brezposelnosti selijo v Jugoslavijo. Vlada je odredila v varstvo domačih delavcev, da se to priseljevanje omeji.

d Gostiln in kavarn v naši državi je 194.900. Torej mora povprečno po 60 prebivalcev oziroma 12 družin (še štejejo na družino 5 članov), vzdrževati po eno gostilno. Pač največji davek.

d 100.000 Din so že zbrali jugoslovanski Nemci za stradajoče brate v Nemčiji.

d Nova vera. Med tovarniškimi delavci v Gradcu pri Litiji širijo krivo vero adventistov. Adventisti namreč uče, da bo Odrešenik Jezus šele prišel.

d Zvezda repatica. V petek 11. jan. zjutraj okrog štirih so nekateri izmed Hribnikov opazovali krassen meteor. Vide-la se je razsvetljava par sekund, zažarelo je nebo. Potem zginilo.

d Zima na jugu. Visoko debela snežena odeja je zagrnila vse kraje južno od Belgrada in osobito še Makedonijo. Po večini južnih krajev je ustavljen vsak promet med posameznimi vasmí. — Seljaki si izkopavajo cele predore, da lahko hodijo po vaseh eden do drugega. Visokemu snegu se je še pridružila zelo ostra zima in v zadnjih dneh je zmrznilo precej ljudi. Južno od Skoplja je na primer zmrznila cela orožniška patrolja, kateri je načeloval narednik Slovenec Župančič. Radi snega in mraza so tudi hajduki prenehali z dnevnimi tolovajstvi po Makedoniji. Večina hajduških tolj je krenila v Albanijo in Grčijo, kjer kupujejo sedaj strelivo in orožje za spomladanske pohode. Radi zime in snega zelo trpi Črna gora, ker je vsaka nabava hrane radi snežnih zametov naravnost izključena.

d Dve novi tovarni za orožje, v katerih bo zaposleno 1000 delavcev, bo zidala država v Srbiji. V dveh letih bodo izdelali 110.000 pušk in 100 milijonov nabojev.

d Nov bronast zvon je dobila podružnica sv. Hieronima na Taboru pri Vranskem.

d Lahni potresi se pojavljajo v Dalmaciji.

d Umril je v Solkanu oče krškega škofa Josip Srebrnič.

d Umril je v Ajdovcu 14. t. m. 78 letni g. Jernej Gnidovec, oče gospoda Mohorja Gnidovec, bivšega voj. kurata, sedaj župnega upravitelja v senjski škofiji. Ranjki je bil mnogoleten župan ajdovške občine. Umril je nagloma, kar je letos pri nas že drugi slučaj. Naj v miru počival

d Umril je v Ameriki v Butte, Mont., Ivan Meglen, doma iz vasi Zverče, fara

Hinje na Dolenjskem. V Ameriki je bil 25 let.

d Umril je v Bosenski Gradiški vpokojeni nadveterinar Fran Dular, ki je znan Slovencem po svojih knjigah: Domači živinozdravnik, Umna živinoreja in Gospodarski nauki.

d Mrtvo so našli v soboto 19. januarja zjutraj v njeni sobici devetnajstletno dekle Elizabeto Solič iz Smartna v Sp. Tuhinju. Zvečer si je postavila v sobo lonec, napolnjen z žrjavico. Ko je zaspala, so jo umorili strupeni plini žrjavice. Bila je dobro dekle, članica Mar. družbe. Naj počiva v miru.

d Plin je pozabila popolnoma zapreti 57 letna uslužbenka Evgenija Kranjec v Mariboru. Zjutraj so jo dobili mrtvo v sobi. d V ječi so našli mrtvega v Mariboru radi hajduštva na 15 let obsojenega Abido Berninčanina. Pozabil je zapreti plin in se je zadušil.

d Smrtna nesreča. Dne 2. januarja je povozil vlak, ki odhaja iz Slov. Gradca ob 5.10 na postajališču Slov. gradec 40 letnega hlapca Skodnik Martina iz Lolavabuke. Odpeljati se je hotel proti Dravogradu, kjer je bil zaposlen. Skodnik je pritekkel že na odhajajoči vlak in se pri predzadnjem vozu prijel za vrata, katere je sprevodnik že zaprl. Pri tem mu je spodletelo in je padel pod vlak. Kolesa so mu šla čez sredino telesa in ga popolnoma razmesarila. Skodnik je bil na mestu mrtev. — Kot je dognala preiskava, je zakrivil ponesrečenec nesrečo sam in ne zadene železničarjev nobena krivda.

d Ogromen požar v Splitu. V noči od 13. na 14. januarja je izbruhnil ogenj v najstarejšem mestnem delu v Splitu, v okolici takozvane »stare škofije«, ter se je bliskovito hitro razširil. V hipu so bili v plamenu Hrvatska tiskarna, Leonova tiskarna, Katoliška prosvetna zveza in Katoliška posojilnica; ta poslopja so zgorela do tal z vsem inventarjem vred. Požar je uničil še več hiš, med njimi par trgovin in restavracij. Velika nevarnost je pretila tudi stolni cerkvi, radi česar so v bojazni, da ne bi cerkev zgorela, prenesli Najsvetejše v cerkev sv. Dominika. Ognjegasci in vojaštvo so delali z največjim naporom, da so ogenj omejili samo na stari del mesta. Vendar ga niso mogli pogasiti in šele proti večeru drugega dne je bila nevarnost za mesto odstranjena. Škoda je ogromna ter znaša več deset milijonov dinarjev. Najbolj so oškodovana katoliška društva v Splitu, katerim je zgorela v njihovem domu vsa imovina. Mesto Split si ne bo tako hitro opomoglo od te nesreče, ker bo potrebna pomožna akcija iz drugih krajev, da nekoliko olajša bedo.

d Požar je 5. januarja uničil pletarsko delavnico in gospodarsko poslopje posestniku Francu Janežiču v Dolskem.

d Znorel je v zaporih celjskega sodišča učiteljski pripravnik Stanko Šuler. Ko je jetniški paznik Ogrizek stopil v njegovo celico, ga je udaril s tako silo po glavi, da mu je prebil lobanjo. Šulerja so z veliko težavo ukrotili ter oddali v blaznico na Studencu pri Ljubljani.

d Poneverba. V Šoštanjju je poštni uslužbenec Ugovicer poneveril več svot denarja ter ušel na Koroško. Bil je v prejšnjih časih pošten človek, ko so ga pa pri-

silili, da je postal Orjunc, je začel popl-vati in zanemarjati svojo službo.

d Rop ob belem dnevu sredi Ljubljane. Pozor na denar! Kmetica Marija Jelničarjeva, doma iz Dolenjskega, je prišla v Ljubljano po raznih opravkih. Ko je opravila svoje posle, je šla v gostilno v Belemu volku na Marijinem trgu. Tam je napravila nepredvidnost, da je pokazala pri plačevanju, da ima precej denarja v listnici. Ko je odšla, ji je sledil neki gost iz gostilne. Ko jo je dohitel v Franciskanski ulici nedaleč od Uniona, je stopil k njej in ji iztrgal listnico iz žepa. Ko je žena prestrašena zavpila, jo je udaril z vso silo po glavi z besedami: »Baba, kaj sem ti vzela! Nato je zbežal proti Marijinem trgu. K sreči je opazil napad neki moški, ki je skočil za roparjem in ga s pomočjo stražnika na Marijinem trgu prijel. Napadalec je 30 letni zidar Filip Kineze iz Italije.

d Roparska tolpa se vlačí v okolici Ptuja in skuša izvrševati rope po vaseh. Parkrat se je to posrečilo.

d Umor v Trbovljah. Ko je te dni šel posestnik I. Vizvošek zvečer k sosedu na obisk, ga je napadel dosedaj še neznan zločinec ter mu iz zasede zasadil nož v trebuh, da je vsled zadobljene rane umrl v celjski bolnišnici, kamor so ga prepeljali.

d Pismonoša je oropal na okrajni cesti pri vasi Črnolica pri Sv. Jurju na Štajarskem neznan ropar. Iztrgal mu je poštno torbo, v kateri je imel denarja okrog 3000 K, nekaj znamk ter navadnih pisem.

d Kako je bil Čaruga aretiran. Veletrgovec iz Vinkovcev Drezgic, ki je bil v isti osebi velerazbojnik Čaruga, je bil aretiran doma na stanovanju ob petih zjutraj. Prišel je pravkar domov in je pijan ležal na tleh. Policijski komisar, s katerim je Čaruga preje večkrat popival, ga je iz jeze hotel kar ustreliti. Z Drezgicem so bili v zvezi še mnogi drugi imoviti ljudje, ki so deloma nenadoma izginili, deloma pa so jih vtaknili pod ključ.

d Preiskava proti ponarejevalcem »kovičev« je končana. Zapri so vsega skupaj 23 oseb iz vseh krajev naše države. Glavni krivec, neki Anton Godina, je pravčasno pobegnil. Člane rodbine Lenassi so vse izpustili. Vse aretirance so prepeljali v Belgrad, kjer se bo vršila sodna obravnava, o kateri bomo poročali.

d Ujeti potepin. Odkar je »Pikčev Miha« iz Zgoše ušel iz mariborskih zaporov, se je klatil več tednov po tukajšnji okolici in kradel, pa tudi beračil. Ker je nosil seboj samokres, je lahko ustrahoval neoboroženega človeka. Orožniki so ga dolgo zasledovali, nazadnje so ga 19. januarja vjeli v Zaspu. Naj dobro spravijo pod ključ tega nepridiprava, da ne bo zopet ušel.

POLITIČNI ZAPISKI

p Prvi sadovi zveze samostojnežev s srbskimi radikali. G. Pucelj hodi že pol leta po Sloveniji in napada srbsko radikalno stranko, zraven maha seveda tudi po SLS, kakor bi mi imel kake zveze s to stranko. Edina stranka, ki je v parlamentu dosledno pobijala radikalno stranko, je bila SLS. Pucelj pa hoče veljati pred svojimi volilci in pred našim ljudstvom, za nasprotnika sedanjega režima, v Belgradu ga imajo pa gospodje radikali čisto za svojega. In gospod Pucelj s svojimi samostojneži je tudi čisto njihov. Da je to res, dokazuje sledeče: Zdaj delijo Slovenijo v dve oblasti in imenujejo obenem tudi uradnike za obe oblasti. V Ljubljani so bili sedaj na Kmetijskem oddelku na odločilnih mestih sami samostojneži. Radikali so že vedeli, zakaj so to dopustili. Pri novem nastavljanju tako v Mariboru kakor v Ljubljani, so srbski radikali nastavili zopet na kmetijskem oddelku celoten generalštab samostojnežev. V Ljubljani je postal načelnik oddelka g. Sancin in njegov adjutant živinozdravnik Pavlin. Njiju največja »odlika« je, da sta samostojneža. V Mariboru je imenovan za načelnika oddelka gospod Zidanšek in za njegovega adjutanta bivši samostojni poslanec Rajer. Tudi ta dva se »odlikujeta« po tem, da sta samostojneža. Pa sedaj kdo reci, da samostojneži niso varovanci radikalov. Doma zabavljajo čez radikale, v Belgradu pa, kjer bi bilo treba proti njim nastopiti, jih imajo radikali v žepu.

p Shod SLS. Naši poslanci so porabili čas parlamentarnih božičnih počitnic, da stopijo v stike z ljudstvom. Vršili so se številni shodi, kjer je ljudstvo izrazilo zaupanje delu svojih zastopnikov. Vsak shod je pričal, da so samostojni kljub vpitju »Kmetijskega lista« za vedno pogoreli. Vse Puceljeve laži jih ne rešijo. Če par vpjatev pride tu ali tam pokazati, kako neumno verjamejo liberalnim listom, končno vselej odidejo — z dolgim nosom. In če še ne mirujejo, morajo seveda — pod kap.

Vršili so se v nedeljo 13. t. m. shodi v Črnomlju, Sodražici, Bukovšici, Radovljici, Vrhniki, Polšniku, Motniku in St. Gothardu.

p Volitve v cenilno komisijo v ljubljanski okolici. Zmagala je Gospodarska lista. Samostojneži, ki so postavili svojo listo, so doživeli strahoten poraz. Na Vrhniki so izmed 263 glasov dobili samo — 4 glasove. Samostojnim pristašem se je namreč začela gubiti Pucljeva kupčija z vele-srbskimi strankami.

p Volilni imeniki. Po § 2. zakona o volilnih imenikih morajo županstva v času od 1. do 31. januarja uradoma izvršiti popravke volilnih imenikov. Vpisati morajo vse, ki imajo volilno pravico, pa doslej niso bili vpisani in izbrisati one, ki so izgubili volilno pravico. Naši somišljeniki naj posebno v onih krajih, kjer so nam župani ali občinski tajniki nasprotni, pazijo, da ne izostane noben naš pristaš. S tem je prihranjeno silno delo za kake volitve, ki morejo letos priti. Vedite, da smo vselej izgubili mnogo glasov vsled nepazljivosti pri

volilnih imenikih. Opozarjamo, da je po § 15. kazniv, kdor hote ne izvrši poprave, ki jo je dolžan izvršiti. Če pa nihče ne pazi na nasprotnike, lahko sleparijo že danes za kake bodoče volitve.

p Seja jugoslov. kmetске zveze se je vršila v sredo dne 16. t. m. pod predsedstvom načelnika poslanca Brodarja. O političnem položaju je poročal dr. Korošec. Njegovo poročilo so vzeli navzoči z velikim odobravanjem na znanje. Pri seji, ki je trajala čez tri ure, so se dalje obravnavala razna pereča vprašanja kmetiskega stanu.

p Konferenca Male antante v Belgradu je celo Evroop, posebno pa Francijo precej razočarala. Namesto sporazuma med Jugoslavijo in Rusijo ter še ozjega stika s Francijo, je prišel sporazum z Italijo (seveda edinole na stroške Slovencev in Hrvatov). Zdi se, da Anglija krepko pritiska s svojimi milijardami, ki jih ji je dolžna Jugoslavija. Vrhu tega pa je to delo rumunske kraljice, ki kaj uspešno posega v jugoslovansko politiko.

p Priznanje Rusije od strani Jugoslavije je ob priliki konference Male antante v Belgradu Pašić preprečil. Pašić še vedno veruje v očka carja, ki bo zavladal Rusijo v vsem sijaju in korupciji.

p Francija navzdol. Za Nemčijo prihaja Francija. Vojaško in politično je Francija zasedbo Porurja uspela. Gospodarsko pa si je sama sebi nadela krog vratu zanko, ki vedno bolj zadržuje. Nemci so v zvezi z Amerikanci mobilizirali ogromno vojsko proti tranku in z uspehom. Frank pada s grozno hitrico. Ta vojska je modernejša in uspešnejša kot vsi plini in aeroplani. Francija postaja nervozna, sklepa protiodredbe, nalaga davke, da bi rešila svoj frank. Morda se ji posreči, morda ne. Če ne, je Evropa za deset korakov bliže splošnemu polomu.

p Radičev neuspeh. Ugleden kulturni delavec, ki se je te dni vrnil iz Anglije, poroča, da Radič v Angliji ni imel nobenih uspehov, ker ni mogel priti v stik z vodilnimi krogi. Predaval je pač po raznih društvih in klubih, kar pa seveda za prospeh Radičeve akcije nima nobenega pomena. Delavska vlada se prav nič ne misli vtikati v jugoslovanske zadeve, ker ima doma dela in skrbi čez glavo. — Da Anglija prav nič ne misli v Radičevem smislu posegati v našo politiko, se vidi iz tega, da je pri sedanjem sporazumu trdno stala za Italijani, ki so zadeli s to pogodbo Slovence in Hrvate na glavo. Če bi Radič imel vsaj za en las uspeha v angleških vladnih krogih, bi sporazum z Italijo vsaj v kakšni malenkosti izpadel v prilog Hrvatov in Slovencev. Tako je Radičeva politika še vedno velikanška ničla. Zato postaja »Avtonomist« v svojem navdušenju za Radičeve polomije že naravnost smešen.

p Pašić o Radiču. »Ovaj, onaj, ta znaš, bolje je, da nam Radič ne dolazi jedno desetak godina, dok mi ovaj, onaj malo se ne podignemo i ne popravimo, što smo u ratu izgubili.«

p Mavrica. Zadnji »Kmetijski list« slovesno prinaša zapisnik o sporazumu z vele-srbskimi zemljeradniki. In v istem listu stoji črno na belem, da je stopil Pucelj v klub Srbov-zemljeradnikov. Mi moža poznamo. Kamor ga je srce gnalo, ko je glasoval za centralistično ustavo, tja ga je snet pri-

Ali upate na avtonomijo?

Prepričan sem, da pride, ako bo narod vztrajal. Ako ne, potem je dobro, da se pripravimo na pot v nemške rudokope in ameriške fabrike. Svojo usodo in bodočnost ima narod sam v rokah. Če hoče avtonomijo, bo šel z nami, če ne, pa jo naj ubriše za slovenskim filialami srbskih radikalov, demokratov in zemljeradnikov. (Besede dr. Korošca.)

peljalo. Namreč v okrilje Srbov. Za nas je zanimivo le, kako samostojni preneso vse te spremembe njih voditelja. Bil je demokrat, potem samostojen, je v zvezi z radikali pri »Narodnem dnevniku« in v klubu z zemljeradniki. Igra vse barve kot mavrica. Oni, ki vse to preneso, so res »samostojne« pameti.

p Kar že štiri leta pojemo. Radikalni poslanec kmet Ranković, ki je začel v lastni stranki s krepko opozicijo, piše v svojem listu: »V mnogih slučajih je jasno videti vtis, kakor da smo mi (Srbi) vzeli to zemljo samo za čas pod zaščito, da iztisnemo iz ne brez ozira na bodočnost čim več koristi.«

p Bralci Domoljubove kakovosti. (Dopis z dežele.) Kadar takozvana napredna lista »Jutro« in »Narodni dnevnik« napiše ta kakšno neumnost, drug drugemu očita ta, da pišeta za »bralce Domoljubove kakovosti«. Gospodje hočejo s tem reči, da smo bralci »Domoljuba« neumni kmetavzarji, topci, hribovci, sploh manj vredni ljudje. Res, lepo spričevalo si pišete »učeni« gospodje. Če vsak bravec »Domoljuba« ni advokat, živinozdravnik, diplomiran agronom itd., je to samo dobro za gospode, ki se morejo ponašati s takimi naslovi. Zakaj brez »bravev Domoljubove kakovosti« bi stradali, da bi se skoznje videlo. Da ste, gospodje okrog »Narodnega dnevnika« in »Jutra« doktorji prava, agronomi ali pa tudi samo falirani študentje, gotovo ni vaša lastna zasluga, ampak zasluga ljudi, ki so vas do 25. ali celo do 80. leta starosti redili in ti so največkrat samo kmetje. Gospodje, gotovo veste, da doktorske diplome tudi vi niste prinesli s seboj na svet. Ali nimate prav nič domovinske ljubezni, prodane duše? Ali vas ni sram, da blatite kmeta in s tem tudi lastne roditelje in reditelje? Kaj pravite k temu »samostojni kmetje«, glasni zagovorniki kmeta? Lepi kmetje, ki ste odgovorni za pisavo »Narodnega dnevnika« in pljujete v lastno skledo! Sicer vas pa vprašamo, gospodje, kaj ste še storili za povzdigo izobrazbe našega kmeta, ki ga poznate samo ob volitvah. Koliko izobraževalnih društev, koliko zadrug in drugih organizacij ste ustanovili med našim ljudstvom? Pričakujemo odgovora. — Bralci Domoljuba z dežele.

p Bivši koroški poslanec Grafenauer je tudi prešel v radikalno stranko. Proti Nemcem mož ni bil slabč.

HIŠO štev. 58, ob okrajni cesti, 5 minut od trga Moravč, z gospodarskim poslopijem, pripravno za vsako obrt, v dobrem stanju, prodam za ceno 300.000 K. Pojasnila: Ivan Pustotnik, istofan.

UGODEN NAKUP!

Priporočam nevestam in ženinom raznovrstno modno volнено blago za ženske in sukno za moške obleke, platno za rjuhe, belo platno, šifon, gradel za čimnice, koltre, flanel-odeje in rjuhe, ter raznovrstno drugo blago. Pri večjem nakupu 10 odstotkov popusta. — Blago iz čeških tovarov.

ANTON SAVNIK, ŠKOFJA LOKA.

HIŠA v Planini 144 pri Rakeku

s sadnim vrtom in njivo NAPRODAJ, pripravna za manjšo obrt, v sredini trga, v dobrem stanju. Na željo tudi gozdna parcela 3 joha. — Ponudbe na Jakob SENCUR, Polhov Gradec. 237

NAZNAVILA

n ZADRUŽNO-GOSPODARSKI TECAJI se bodo vršili v bodočem tednu:

LUKOVICA 28. januarja,

Moravče 29. januarja.

Tečaji so enodnevni. — Predavanja se prično med 8. in 9. uro dopoldne. — Predavatelji iz Ljubljane bodo predavali o kmetijskem zadrugištvu (zlasti o kreditnem in blagovnem), o kmetijskem gospodarstvu (živinoreja, prašičereja, mlekarstvo, gnojenje itd.) in o potrebi ter pomenu strokovne organizacije.

Člani zadrug, zlasti člani načelstev in nadzorstev, udeležite se polnoštevno tečaja in privedite s seboj tudi druge!

n Zupanska zveza za okraj Černomelj vabi vse odbornike k seji dne 2. svečana t. l. (na Svečnico) ob pol 12. dopoldne (pri prihodu vlaka). Seja bo pri g. Skubicu v Černomlju. Pride tudi g. poslanec. Prosi se polne udeležbe. Gg. odborniki naj pobeže vsak po svoji občini udnino za l. 1924 po 4 Din.

n Krajevna Kmečka zveza, Javor pod Ljubljano, sklicuje svoj redni občni zbor na dan 2. februarja 1924 takoj po jutranji sv. maši v mežnarijo v Javoru, s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika okr. km. zveze. 2. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 3. Volitev predsednika in odbora. 4. Slučajnosti. Udeležba za vse člane obvezna. Člani, udeležite se občnega zbora polnoštevno, ker se bodo obravnavale važne stvari. Za govornika bomo poskrbeli. — Odbor krajevnih Kmeč. zveze.

n Št. Jernej na Dolenjskem. V nedeljo dne 3. februarja se bo vršil redni občni zbor tukajšnje K. Z. ob treh popoldne v društveni dvorani. Pride govornik iz Ljubljane. Stanovski tovariši, udeležite se občnega zbora v obilnem številu, pa ne samo člani, ampak tudi drugi. Zavedajmo se, da le v organizaciji je naša rešitev, v politični in v stanovsko-strokovni.

n Hranilnica in posojilnica na Vrhniki vabi vse zadrugnike kakor tudi vse, ki se brigajo za razvoj zadrugištva, da se udeležijo njenega občnega zbora, ki bo v nedeljo dne 27. t. m. ob treh popoldne v Rokodelskem domu na Vrhniki. Na sporodu je tudi predavanje o zadrugištvu, posebno o kreditnem. Zato na svidenje v obilnem številu!

n Črnuče. V nedeljo dne 27. januarja ob 3. uri popoldne se bo vršilo predavanje o živinoreji. Pride predavatelj gosp. Krištof iz Ljubljane. Ker je živinoreja glavni dohodek kmetov, posebno pri nas v ljubljanski okolici, ker nam je tudi na tem, kolikorveč mogoče mleka dobiti, radi tega je v interesu nas vseh, da se predavanja polnoštevno udeležimo.

n Žiri. 27. t. m. bo priredil ženski odsek Izobraževalnega društva krasno dramo »L o v s k i t a t.« Naj bodo oddaljenejši že tem potom povabljeni k obilni udeležbi.

n Izobraževalno društvo v Žabnici priredi v nedeljo dne 27. jan. ob treh popoldne v Društvenem domu zanimivo ljudsko

igro v 4 dejanjih: »Po dvanajstih letih«. K obilni udeležbi ste povabljeni domačini kakor tudi okoličani!

n Smalednik. Izobraževalno društvo »Kvišku!« priredi v nedeljo dne 27. t. m. 5-dejansko igro »Martin Krpan!« Ista se ponovi na svečnico 2. februarja. Igra nudi mnogo razvedrila. Zato pridite v obilnem številu. Predprodaja vstopnic pri g. kaplanu. — Odbor.

n V Šmartnem pri Litiiji bodo imele Orlice 3. febr. lepo akademijo. V društvu pa pripravljajo veliko burko »Pri belem konjčku«.

n Božičnico je priredila Krščanska ženska zveza v Ljubljani v veliki dvorani Uniona dne 30. decembra skupno s Poselsko zvezo. Ob treh popoldne so bile litanije s primernim nagovorom v frančiškanski cerkvi. Ob štirih se je pa v Unionu razvrstil sledeči spored: Pevski zbor Zveze služkinj je zapel nekaj božičnih in nekaj narodnih pesmi. Gospod podpredsednik Poselske zveze vseuč. prof. dr. Ehrlich je v svojem pozdravnem govoru naslikal ženo gospodinjo v družini. S to v tesni zvezi pa služkinjo kot njeno pomočnico in v velikih slučajih tudi njeno učenko. Predsednica ženske zveze gđ. Cilka Krekova je govorila o možnosti vzornega razmerja med gospodinjo in služkinjo. Ta možnost je dana sama v pravi krščanski ljubezni do bližnjega. V tej ljubezni vtihne preglasni jaz od obeh strani, ki je največja ovira za ugodno razmerje med obema. Zastopnica Poselske zveze je poudarjala skupno delo gospodinje s služkinjo. Srečolov je prinesel veliko lepš darov. Čisti dobiček je pa namenjen za prepotreben Poselski dom.

n Sprejem mladeničev v mornariško strojno šolo. Tekom januarja 1924 se bo sprejelo v mornariško strojno šolo v Boki Kotorški 75 mladeničev v starosti od 16 in pol do 19 let, ki se bodo po sprejemnem izpitu razvrstili v strojno, oziroma električno stroko. Šola traja 12 mesecev. Mladičji, ki žele vstopiti v to šolo, naj pošljejo lastnoročno pisane prošnje do 31. januarja komandantu strojne šole mornarice, Zelenika (Boka Kotorška). Vse podrobne informacije se dobe pri mestnem vojaškem uradu v Ljubljani ali pa pri vojaški okrožni komandi.

n Protezna delavnica se je preselila iz sedanjih prostorov v šentpetersko vojašnico, kamor naj se interesi-invalidi odšle naprej obračajo.

n Postne pesmi. Za bližajoči se postni čas bodo mnogim cerkvam gotovo dobro došle Postne pesmi od Janko Grudnika. Postreči pa bo mogoče z njimi samo onim, ki se kmalu oglase, ker jih v zalogi ni več mnogo. Pesmi so lahke, a lepe in melodične ter jih pevci radi pojo. Vsaj tako zatrjujejo mnogi gg. organisti, ki so jih nabavili že lansko leto. G. St. Premrl se izraža o njih v Cerkv. Glasb. (št. 1, 2, 23), da je njih slog priprost in jasen, a zdrav, krepko in občutno vsebino. Najtopleje jih priporoča. Pesmi prodaja g. Jos. Bauman, Maribor, Cafova ul. 9 po lanskim cenah (po pošti po 8 Din). Najbolje je naročiti jih obenem z nakaznico, ker je pošiljanje s povzetjem neprimerno dražje.

SIROM · DOMOVINE

IZ BLAGOVICE.

Preteklo leto je naš častiti g. župnik Josip Hartman obhajal 25letnico svojega mašništva. Farani so mu poklonili lep kip sv. Jožefa, delo domačina, in v nedeljo, 6. januarja 1924, ga je občinski odbor imenoval soglasno za častnega člana občine Blagovica. Mnogozasluznemu in priljubljenemu g. župniku vsi želimo, da bi še mnogo let deloval med nami kakor dosedaj, pri občini, pri izobraževalnem delu, ter ljudem pomagal v vsakovrstnih potrebah. Saj ga skoro ni farana, ki bi se ne bil obrnil v kateri zadevi s prošnjo do njega in on je brezplačno pomagal vsakomur brez razlike strank. Zato ga Bog ohrani med nami še mnogo let. — Zadnje nedeljo pretečenega leta smo imeli dobro obiskan shod, na katerem sta poročala g. poslanec Strcin in g. Smodej. Ljudje so odobravalni delo naših poslancev. — V nedeljo, 6. januarja 1924, so pa imeli JDS svoj zaupni sestanek v gostilni pri »Brezovcu«, na katerega je prišel poročat Dr. Potokar iz Radomlja. Izmed mnogo povabljenih so se odzvali kar trije, torej ni bilo vredno govora, pač pa so si gospodje naročili klobase, pojedli in odšli. — Dne 20. januarja uprizorijo blagovski Orli igro »Deseti brat«. Povabljeni ste vsi, ki se zanimate za napredek mladine; tja je lepa, kako se bo igralo, to boste pač sami sodili, zato le v velikem številu pridite gledat. Bog živil!

VRANJA PEC.

Sprejmi dragi Domoljub nekaj števil, ki so včasih zanimivejše kot cele povesti. V preteklem letu smo imeli 1 poroko, 5 mrličev, 15 krstov in okrog 9000 obhajil, za dobre časopise in Mohorske knjige smo izdali nekaj nad 2000 Din. V tem letu bo prihajalo v župnijo: 47 Domoljubov, 23 Bogoljubov, 17 Glasnikov, 7 Mladosti, 3 Vrta in 5 Angelčkov. Nekateri, seveda taki, ki in 5 Judežev sorte — menda godrnjajo, da preveč izdamo za dobro berilo, vendar je ta vsota malenkostna v primeri za tobak, za katerega smo samo v trafiki na Vranji peči — kot izkazuje uradna nahavna tobačna knjiga — dali v preteklem letu okrog 70.000 K. V največje veselje nam je vsaka prva nedelja v mesecu, ko pristopi redno vsak mesec skupno 40 do 60 mož in fantov k sv. obhajilu.

FARA OB KOLPL.

V nedeljo, dne 23. decembra, je uprizorila naša šolska mladina pod vodstvom g. nadučitelja Marinka več kratkih iger, za kar se imamo zahvaliti g. nadučitelju za požrtvovalnost za našo mladež.

Na sveti dan in na Stefanje popoldan je prvič igralo tukajšnje nanovo ustanovljeno izobraževalno društvo igro »Pri Hraštovih« in burko »Dva gluhca«. Dasi nimamo dvorane in moramo igrati v šoli, kar je kolikor toliko neokorno, vendar je igra zelo dobro uspela. Zelo lepo je bilo tudi

petje; moški kakor tudi ženski zbor je pel hvalevredno. Zeleti pa bi bilo, da se v bodoče one nad pol ure trajajoče pavze skrajšajo.

Na Stefanje popoldne se je vršil tudi shod SLS pri g. Bauerju. Kljub slabemu vremenu in naletavanju snega je prišel naš vrli g. poslanec Skulj in nam poročal o delovanju Jugoslovanskega kluba v parlamentu. Razložil nam je politični položaj od zadnjega shoda pa do danes. Končno se je izrekla zaupnica Jugoslovanskemu klubu in topla zahvala g. poslancu, ki neumorno dela v prid naši prihrarski občini.

V najkrajšem času se otvori po njegovih zaslugi poučni tečaj za klekljanje (čipkanje), kar bo v veliko korist ne samo našim ženam in dekletom, ampak celi fari. Do sedaj se je oglasilo nad dvajset žen in deklet. Zeleti bi bilo, da se jih še nekaj vpiše, ker se bo pri tem zaslužila marsikaka kronica.

ZIRL.

Tukajšnje slov. kat. izobražev. društvo prav živahno deluje. Vsi odseki gredo krepko naprej. Orlovski odsek ima vsako nedeljo svoj fantovski sestanek, kar je velikega pomena za mladeniče. Dramatični odsek pa je uprizoril na Silvestrov večer lepo uspelo igro: »Naša kri«. Dvorana je bila do zadnjega prostora zasedena. Ker so se priveditve udeležili kot gledalci tudi trije Sokoli, jih je sokolsko društvo izključilo. Če bi se udeležili plesa v kakšni gostilni, bi brez dvoma ne bili izključeni.

STARAVAS DOL. PRI ŠT. JERNEJU.

Če greš po krški dolini preko šentjernejske ravni zapaziš v podnožju bujnih Gorjancev na prijaznem holmcu lično cerkev. To je podružnica sv. Franciška Ks.: ob Valvazorjevem času zvana Hrvatska Stara vas. Cerkev ima daleč vidno fasado, več oltarjev, ki jih krasé Mencingerjeve slike, in mogočen stolp. Eden izmed stranskih oltarjev pa je posvečen mučencu sv. Stefanu, ki ga imajo konjerejci za svojega patrona. Na Stefanovo je tu vsako leto služba božja z blagoslovom za konje. Naravnost sijajno se je izvršila zadevna slovesnost na ta praznik preteklega leta. Nad 100 parov konjenikov je prihajalo od blizu in daleč z orlovsko godbo na čelu počastiti svojega zaščitnika. — Soseščani so si nabavili tudi nove zvonove in izvršili nekaj večjih popravil pri cerkvi. — Da, tudi v tem se kaže zavednost katoličanov, kako skrbé za svoja svetišča in v kaki časti imajo verske običaje.

POLHOVGRADec.

Za novo leto nas je obiskal poslanec Stanovnik, ki nam je zopet enkrat jasno razložil političen položaj in boj za avtonomijo. Burno je bilo odobravanje, ko je jasno in odločno izjavil, da SLS ne gre v nobeno vlado, ki ne bi hotela dati Sloveniji avtonomijo. Soglasno je bila izrečena za-

upnica Jugoslov. klubu, da naj vstraja v boju za avtonomijo.

Po zaslugi posl. Stanovnika se gradi pri nas cesta v St. Jošt. Tudi v Polhovgradu se bo prišlo po lepi cesti; zato pa občani pomagajte tudi s svojim delom. Slišali smo tudi poslanca, ko je govoril o zadrukah. Tudi pri nas imamo hranilnico. Kdor ima kaj denarja odveč, prinesite ga v domačo hranilnico. Velike palače, ki jih zdajo v Ljubljani, zidajo z vašim denarjem, naj domači denar ostane doma in pomagajmo raje svojemu domačinu kot pa tujcu. Naj bi raje pri nas nastale nove hiše in elektrarne, kot da to delajo judje in kapitalisti. Može ne bodimo škodljivci svojega lastnega naroda.

DOVJE.

Na Dovjem je imel poslanec Brodar v petek zvečer (11. t. m.) politični shod. V poldruhu uro trajajočem govoru je pojasnil naše razmere v parlamentu, posebno tudi, kako je posredoval za podporo dovškega vodovoda, katerega je dve tretjini že dodelanega. Zbrani može so odobravalni njegova izvajanja; tudi od nasprotnikov mu ni nihče oporekal.

KRANJ.

Tu je umrl v nedeljo, dne 20. januarja ob 3. uri popoldne po dolgi in zelo mučni bolezni občespoštovan in priljubljen gospod Ivan Gorjanč, hišni posestnik. Pokojni se je odlikoval po globoki in neomajni veri. Odkar se je ustanovilo društvo »Kranj«, je bil njega član in nadvse agilen odbornik. Pogreb se je vršil v torek, dne 22. januarja na tukajšnje pokopališče. Bog bodi plačnik ujevovi plemeniti duši.

VRHPOLJE PRI MORAVČAH.

V 8. številki letošnjega »Kmet. listac« laže dopisnik iz Vrhpolja pri Moravčah, kako se je shod SLS na Stefanovo ponesrečil, ker je nekaj pijanih samostojnežev iz Moravč in Vrhpolja, ki so se celo dopoldne pripravljali s pijačo, da razbijejo shod, delalo med govori gg. Strcina in Smodeja nastane medklice. Shod pa je kljub temu potekel mirno do konca in se je Jugoslovanskemu klubu izrekla zaupnica. Somišljeniki SLS, katerih je bilo z onimi od sv. Trojice in sv. Križa, gotovo nad 150, pa so vsi do zadnjega obsojali divje vpije samostojnežev pod vodstvom znanega razgrajča Kokalja vulgo Kovača iz Vrhpolja. Najbolj pa se je javila samostojna olika zvečer, ko so nekateri pijani samostojneži nekemu našemu somišljeniku med divjim kletjem razbili vrata. Stvar ima v rokah sodišče. To so sadovi samostojne vzgoje! Gorje ljudstvu, če bi imelo take voditelje!

IZ TROJAN.

V Trojanski občini smo imeli preteklo nedeljo shod jutrovecev pri znanemu Konšku na Trojanah, kamor je prišel g. dr. Iv. Potokar s svojim tovarišem g. A. S. Gosp. Potokar je povdarjal, da njihova stranka ne bo dosegla uspehov, dokler se ta preklanični »Domoljub« popolnoma ne zatre. Toda pri nas slabo kaže za jutrovo pouspešnost, zakaj letošnje leto se je pri nas številni »Domoljub« znatno dvignilo, katera zasluga gre č. g. župniku iz St. Gotarda, ki je s

vztrajno požrtvovalnostjo in ljubeznjo pridobil srca občanov.

V nedeljo, dne 13. jan. smo imeli shod SLS, ki je bil zelo številno obiskan. G. poslanec Ivan Strein nam je razložil politični položaj ter stališče, ki ga zavzema Jugoslovanski klub. Čudili smo se pa, da se samostojni kmetje ne zavedajo, da jih je njihov komandant g. Pucelj pripeljal že skoro popolnoma v radikalni objem, katerega dih že čutijo, ki so prejeli od prvega do zadnjega »Narodni dnevnik«. Žal, da se ne zavedajo.

Jugoslovanskemu klubu se je izreklo popolno zaupanje. Protestira se pa, da bi se v slučaju delitve Slovenije priklopijo občine: St. Gotard, Motnik in Špitalič mariborski oblasti.

NAPREDNOST PA TAKA!

(Dopis iz Ježice pri Ljubljani.)

V Kamniku so nedavno vprizorili rusko komedijo »Revizor«. Pisatelj Gogolj je napisal v njej tudi besedo »liberalci«; seveda ni mislil pri tem na slovenske liberalce. Dobil pa se je puhloglavi Kemničan, pristno slovensko-liberalnega kalibra, ki se je v »Jutra« in »Domovini« znesel nad prednostjo kamniških igralcev, češ da izživajo kamniške liberalce, čeprav so se držali edino besedila igre. Mož se je seveda s svojim dopisom nesmrtno blamiral; z njim vred pa tudi urednik Jutra in Domovine, ki so vsi skupaj mojstrsko dokazali popolno nepoznanje slovenskega prevodnega slovstva. Vredni kompanjon kamniškega jutrovske-domovinarskega dopisnika pa se je našel tudi v tukajšnjih Klečah, in sicer neki gotovi J. K., ki se je, kakor kaže njegov zadnji dopis v Domovini, popolnoma s—kregal s svojo učnostjo. Docela podoben slučaj kamniškemu se je zgodil na Silvestrov večer 1923 na Ježici, ko je Orlovsko društvo vprizorilo burko: Dr. Vseznal in njegov sluga Štipkov tiček (Zbirka ljudskih iger, 4 snopič). Po besedilu igre, str. 30 svetuje Štipko pacientu, pri katerem je ugotovil »klerikalnega zmaja«, naj se zdravi z naprednim časopisjem. Orlovski igralec se je točno držal besedila. Pa se znajde brihtna domovinarska glava; ti gre in napiše: Ježinski Orli so na odru agitirali za Domoljuba in proti naprednemu časopisju. Si tacuisses... Dr. Žerjavu priporočamo, da priredi za svojo jutrovske-domovinarske urednike in dopisnike poučni tečaj o slovenskem slovstvu.

LEŠE.

Dopis iz Leš v štev. 2. letošnjega Domoljuba, ki poroča, da je slovensko Katoliško izobraževalno društvo začelo graditi lastni dom, naj se resnici na ljubo popravi v toliko, da se to šele namerava; od namere do dejstva pa je večkrat velik korak, zlasti če razmere niso ugodne in se udeleževanju stavijo nepričakovane zapreke. Dal Bog, da bi mogli čimprej svet iznadeniti z istinito vestjo: V Lešah gradi slovensko Kat. izobraževalno društvo lastni dom!

SKOPICE PRI CERKLJAH.

V nedeljo 13. t. m. smo pokopali visokošolca-medicinca Martina Terčeliča. Gimnazijo je dovršil v škofovih zavodih. Pobralla ga je jetika. Bolezen je prenašal

vden v voljo božjo. Za njegove domače je zguba tistega, v katerega so stavili vse svoje nade, precej bridka, toda res je, kar je rekla mati tik pred smrtjo svojega sina: »Bog pokliče človeka takrat, ko je najbližje nebesom.« — To naj bo v tolažbo tudi Terčeličevem, saj Martine ni odšel nepripravljen!

SV. PETER PRI NOVEM MESTU.

Tužno so te dni naznanjali trško-gorski zvonovi smrt očeta Ant. Zupančiča iz Češnjic. Rajni »Kranjčan« je bil namreč več kot četrt stoletja skrben ključar pri Marjinem svetišču. Bil je tudi mož, ki je ob nedeljskih popoldnevih redno prihajal h krščanskemu nauku, kljub temu, da je revež imel že 10 let samo eno nogo. V preteklem adventu se mu je pojavila bolezen še na drugi nogi in ga spravila pod zemljo. Večni mir blagi duši!

KAL PRI SENTJANZU.

Letos smo prekrili zvonik naše podružne, rekel bi romarske cerkvice, zakaj častili sv. Antona Padovanskega, zlasti tisti, katerim je predalec v Stango, prihajajo k nam v čedalje večjem številu. Delo pri zvoniku je stalo ogromno truda in žrtev, pa se je hvala Bogu v občo zadovoljnost izvršilo. — Še vse bolj kot pa pri cerkvi napredujemo pri šoli; zlasti odkar ima tukaj opraviti neki silno učen in mogočen gospod, doma tam pri Ameriki. Ta gospod je tako mogočen, da prestavlja učitelje, komandira mežnarje in odstavlja dimnikarje; kmalu bo ukazoval kdaj se mora zvoniti. In zdaj imamo prekrasen, skrbno prekopan in preoran šolski vrt! In otroci! Kako so ti postali pridni in učen! Kako znajo cepiti drva, nositi vodo in mleko ter pometati šolo itd. Potem naj pa kdo reče, da ne napredujemo!

SMARJE.

Pri nas je Pucelj napravil shod, na katerem je »farbal«, da so naše nesreče seveda krivi klerikali. To je lahko govoril politično nezrelim ljudem, ne pa nam, ki še nismo pozabili, da je on s svojimi 12 poslanci glasoval za centralistično ureditev države in tako Slovenijo izdal Belgradu. Zdaj bi rad valil krivdo na druge, pa ne bo šlo!

PREDDVOR NAD KRANJEM.

Prejšnji mesec smo pokopali na Srednji Beli Rebolovo mater, iz znane ugledne rodbine iz Hraš. — Pretečeni teden je v Mačah nenadoma umrl posestnik in čevljar Anton Balantič p. d. Kajžar. Zvečer je šel zdrav spat, a zjutraj so našli mrtvega. — Porok bo tudi še nekaj v letošnjem predpustu, dasi jih je bilo že v jeseni precej.

Tudi naše društvo vrlo napreduje. V tej sezoni smo že uprizorili sledeče igre: Pod vaškim znamenjem, Na betlehemskih poljanah, Strahomir in Cigani. Sedaj pa se pripravljamo za veliko ljudsko igro »Miklova Zala«, ki se bo uprizorila na Svečnico popoldne. Ker se posebna vabila ne bodo razposiljala, tem potom vljudno vabimo. Vstopnice za sedeže se že dobe v predprodaji pri br. tajniku. Oder je preurejen in popravljen, tako da

je vsak mraz izključen, in še ker bo v dvorani kurjeno. Opozarjamo, da med igro vstop ne bo dovoljen, da se zabranj motenje predstave.

VINICA.

Dne 10. januarja smo imeli pri gosp. Benetiču združno-gospodarski tečaj. Z udeležbo so bili gospodje predavatelji sami zadovoljni, ker je bilo popoldne nekaj nad sto poslušalcev. Udeleženci pa so bili še bolj zadovoljni z gospodi predavatelji, ker so nam dali marsikateri dober nauk in nam pokazali, kako bi si sami lahko pomagali posebno z zadrugami. Upamo, da njihove besede niso padle na mrzla in ledena tla. Začeti je treba in potem držati in čakati in ne verjeti vsaki cenči, ki zabavlja in godrnja. — Občni zbor Kmetske zveze se je vršil 16. decembra 1923. Slišali smo, da se je ta ali oni izneveril in veruje v Radića in ne vemo še v koga, ali večinoma so ostali zvesti pošteni Slov. ljudski stranki. In poštenje in vztrajna delavnost bo nazadnje zmagala. — Občni zbor hranilnice in posojilnice bo 9. marca. Takrat bomo slišali, kako napreduje naša mlada zadruga. Seveda, močna še ni, ker je začel poslovati šele v marecu preteklega leta, vendar iz malega in šibkega raste veliko in jako. Vedno boljše bo, če bomo vsi složni in edini in podpirali to, kar je naše. — Upamo, da tudi v društvenem življenju nismo zadnji. Precej poštenih fantov deluje pri Orlu. Pa Orle ima široka krila in bi rad zbral podnje vse poštene mladeniče. Nasprotniki nas pozivljajo s svojim delom, da naj delamo!

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

Naša fara je na znotraj in na zunaj nova. Duše smo prerodili na sv. misijonu, ki so ga vodili č. gg. lazaristi iz Ljubljane. Ljudje so se z vneto udeleževali svojega prenovljenja, kljub slabemu vremenu. Le sedanji mešanje — pol Novoga mesta je sedaj v naši fari — so bolj slabo odrezali in pa samostojni voditelji iz Gotne vasi so previsoki, da bi se pnižali in uklonili svoji duši.

Pri misijonu smo pogrešali le zvonov, ki nam jih je prinesel Božič. Imajo glasove: d, fis, a, h. So bronasti in vsi štirje novi. Prejšnji mali se je novim tovarišem umaknil v Gotno vas, da bo od bližje klical in vabil k Bogu. Novi zvonovi so veselje v fari, samo eno napako imajo: plačani še niso! Šmihel, odpravi jim tudi to! — Bog živi!

SV. KRIŽ PRI LITIJI.

Na nedeljo pred Božičem so članice Marijine družbe igrale predstavo Dve materi. Vse delo in ves trud pri tem so prevzele gospodične učiteljice, za kar jim gre in tudi zaslužijo vso čast, kakor tudi igralke. Le pogumno naprej, kar ste pričele. Sv. Kriščani pa smo lahko zadovoljni, da imamo tako dobro in krščansko učiteljstvo.

Vajenca pošteni staršev rabim za kovaško obrt. Hrana in stanov. v hiši. Najstarejša tvrdka za izdelov. VOZOV v Sloveniji. Jernej PIRNAT, kovač, Jarše, p. Domžale.

GOSPODAR

DENAR.

g Vrednost denarja 22. t. m.: lira Din 3.75, funt šterling Din 865, dolar Din 85.75 do 86, dolarski ček Din 87.25, francoski frank Din 3.80, čehoslovaška krona Din 2.50, švicarski frank Din 15.15, dunajskih tisoč kron Din 1.23.

g **Pozor na »kovače«.** 10 dinarski bankovec izdaje l. 1919 sprejemajo in zamenjavajo vse državne blagajne samo do 1. februarja. Pozneje jih do 9. februarja zamenjavajo le še podružnice Narodne banke, do 10. junija pa samo še Narodna banka v Belgradu. Po 10. juniju bankovci izgube vso svojo vrednost.

g **Kovanje zlatega in srebrnega denarja.** Iz Belgrada poročajo: V finančnem ministristvu se razmotriva vprašanje kovanja zlatega in srebrnega denarja, ki naj bi se koval v Kremnici v Češkoslovaški. Najprej naj bi se dali v promet dukati po 10 in 20 Din, in sicer ne kot zakonito plačilno sredstvo, temveč kot prosti trgovinski predmet. Finančno ministristvo upa s tem nadalje okrepiti dinar.

g **Papirnatega denarja v naši državi** je bilo glasom izkaza »Narodne banke« z dne 8. januarja 1924 v prometu za 5860 milijonov 600 tisoč dinarjev. Tekom enega tedna se je zvišalo število bankovcev za 70 milijonov 600 tisoč dinarjev.

CENE.

g **Mariborski trg.** Meso in izdelki: goveje meso I. vrste 25 do 27, II. vrste 22 do 24, III. vrste 16 do 20; teletina I. vrste 26 do 30, II. vrste 24 do 25; svinjsko meso 30 do 40; salo 38; slanina 35 do 40, mast 40; prekajeno meso 40 do 50; koštrunovo meso 17.50 do 20; klobase kranjske prekajene (kg) 52; konjsko meso I. vrste 12 do 14, II. vrste 8 do 10. Podplati, kg, 80 do 125. Perotnina (po komadu): majhen piščanec 20 do 25, večji 20 do 40, kokoš 45 do 55; raca 45 do 70; gos 80 do 140, majhen domač zajec 20, večji 30. Divjačina: zajec, komad, 60 do 80, srna, kg, 15 do 20. Mleko in izdelki: mleko, liter, 3.50 do 4, smetana, liter, 16 do 18, sirovo maslo, do kg, 50, maslo, kg, 60. Jajce, komad, 2 do 2.50. Sadje: jabolka, kg, II. vrste 8, III. vrste 4, posušene česplje, kg, 7 do 8. Spece-rijsko blago: kava I. vrste 65, II. vrste 40 do 55, sladkor kristalni 21, v kockah 23. Mlevski izdelki: moka »0« 6.50, »2« 6, »4« 5.75, »6« 5, »7« 4.25, prosena kaša 7.50, koruzni zdrob 5 do 6, pšenični 7, moka »1« 7 do 8. Krma: seno 95 do 125, ovsena slama 70 do 75. Krompir: kg, 1 do 1.25.

g **Celjski trg.** Govedina: v mesnicah I. vrste 25, II. vrste 23, na trgu I. vrste 24, II. vrste 20. Teletina: I. vrste 35, II. vrste 30, slanina I. vrste 43, II. vrste 42, mast domača 44, ameriška 39. Mleko, surovo maslo 60, čajno 88, jajce 2 do 2.25. Spece-rijsko blago: kava Portoriko 64, Santos 50, Rio 40, kristalni sladkor 21, v kockah 23, riž I. vrste 11 do 14.50, II. vrste 6.25 do 8.75, namizno olje 32, milo 17 do 20. Moka

»00« 6.20, »0« 6, »2« 5.60, »4« 5.30, koruzna 3.50, zdrob 4.70 (na drobno 20 par več). Žito: pšenica 380, riž 320, ječmen in oves 280, turščica 280 do 300, fižol 600 do 650. Krompir 1.25.

g **Vinska borza, Zagreb, dne 16. jan.** Ponudbe so bile precejšnje, povpraševanj in zaključkov pa nobenih. Stanejo: belo kmečko vino, 9 odstotkov, iz Konjščine, postavno Zagreb, 500 hl, 3.75; staro belo, 11 odstotkov, iz Subotice, franko Zagreb, 6.25; novo belo, 11.5 odstotkov, iz Vršca, postavno Zagreb, 4.75; staro belo, 8.5 odstotkov, iz Vršca, postavno Zagreb, 4; črno dalmatinsko, 11 do 13 odstotkov, molo Bakar, po maligandu, 3.55; belo dalmatinsko 11 odstotkov, molo Bakar, po aligandu, 3.55.

g **Cene na žitnem trgu.** Pšenica 15.60 kron, oves 11.40 K, koruza 12 K, moka št. 0 23 K, otrobi 6.20 K.

g **Cene kožam divjačine v Nemčiji.** V Nemčiji se plačujejo sledeče približne cene: kuna zlatica približno 1600 dinarjev, kuna belica približno 1350 dinarjev, lisica približno 680 dinarjev, dihur približno 250 dinarjev, vidra približno 1870 dinarjev, zajec približno 17 dinarjev, podlasica približno 34 dinarjev. Za posebno lepe kože se dosežejo še višje cene.

g **Tovarnarji usnja** so sklenili, da se bodo počeni s 1. marcem dalje držali sledečih določil: 1. Tvojničarji usnja prevzamejo od mesarskih zadrug goveje kože po teži, ki se ugotovi pri prevzemu od mesarja. Kože morajo biti izdelane brez kosti v glavi, brez repne kosti, brez gobca in parkljev ter brez blata. Najvišji kalo sme znašati od 1. aprila do 30. septembra 12 odstotkov, od 1. oktobra do 31. marca 10 odstotkov. 2. Kože z 1 do 2 zarez, z 1 do 2 lukenj v sredini ali v vratu, kože z žigom, ogrete kože (ako puščajo dlako) ter kože s 3 do 10 ogorkov se smatrajo kot drugovrstno blago ter se odtegne 10 odstotkov. Zelo zarezane kože, kože z več nego 10 ogorki se smatrajo kot blago tretje vrste ter se odtegne 20 odstotkov. 3. Po izvoru se delc kože: v nemške, I. kategorija; v ogrske, II. kategorija, ki se plačajo 5 odstotkov ceneje od I. kategorije; v buše, III. kategorije, ki se plačajo 10 odstotkov ceneje od I. kategorije; v bosanske in v južno-srbske šahtane paže, IV. kategorija, ki se plačajo 20 odstotkov ceneje od I. kategorije. Kože od bikov v teži od 35 do 45 kg so za 10 odstotkov cenejše, od 45 do 55 kg za 15 odstotkov, od 55 kg dalje za 20 odstotkov cenejše. Kože od bivoloov se plačajo 30 odstotkov ceneje od I. kategorije. 4. Kože od soli očiščene, ki se pošljejo direktno brez osebne prevzemanja, smejo, ako ni drugače dogovorjeno, pri normalnem trajanju prevoza ter pri normalnih prilikah kalirati v poletnih mesecih največ 3 odstotke, pozimi največ 2 odstotka. Poletni in zimski meseci se razumejo kakor pod točko 1. Kato se ugotovi temelju uradnega tehtanja na postajah pre-

daje in prevzema. Pri osebno prevzetih kožah odpade klavzula za prevozni kalo.

ZIVINA.

g **Cene živin, Ljubljana, dne 16. jan.** Na današnji sejem so prignali 95 volov, 41 krav, 4 teleta in 2 plemenska prašička. Cene za kg žive teže v Din: goveda I. vrste 14, II. vrste 12.50, III. vrste 11, buše in slabša živina 10 do 10.50, krave za klobase 6.50 do 9. Kupčija je bila precej živahna. — Zagreb, dne 16. januarja. Sejem je bil srednjedobro obiskan. Dogon je bil velik, predvsem bosanske živine, krav malo, sremskih svinj pa sploh ni bilo. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Kupovalo se je za izvoz za Anglijo in za Čehoslovaško. Cene v Din za kg žive vage: Rogata živina: voli I. vrste 15.25 do 16, II. vrste 13 do 14.50, III. vrste 10 do 14; mlada živina 14.50 do 16; krave I. vrste 14.50 do 15, II. vrste 12 do 13.50; teleta I. vrste 21.50 do 22, II. vrste 21 do 21.25; svinje (domače) I. vrste 26.25 do 27, II. vrste 24.25 do 25.75, III. vrste 21.75 do 22.50. Krma za stot: seno 95 do 120, stara 150 do 165, detelja 140 do 162.50, slama 100 dinarjev. — Belgrad, dne 17. januarja. P.ani voli in biki 11 do 14, druge vrste 6 do 10, ovce 6 do 8, svinje 20.50 do 24.50, mršave 24 do 26, za kg žive teže. V Belgradu in okolici Subotice 1.50 do 2 Din dražje pri kg žive teže. — Milan, dne 17. januarja. Voli 3.70 do 6.10, krave 3.10 do 5.30, teleta 6.60 do 9.20, svinje (debele) 8.30 lir za kg žive teže. — Praga, dne 16. januarja. Teleta 13 do 16, koze 6 do 8, svinje 12 do 15.75 češkoslovaških kron za kg žive teže. Meso: Voli 12 do 16, biki 12 do 14, krave 8 do 14.

g **Živinski sejmi na Štejskem** so zopet dovoljeni.

g **Nazadovanje svinjereje in trgovine s svinjami.** Zagrebška »Riječ« prinaša sledeči dopis iz kmetijskih krogov: Ze lanskono leto je bilo na naših tržiščih opaziti pomanjkanje dobro pitanih svinj. To pomanjkanje se je tolmačilo na različne načine, ali nihče ni ugotovil ali hotel pritrčiti, da je število svinj znatno padlo. Po statistiki je ugotovljeno, da je od leta 1920, do danes svinjereja nazadovala za 45 odstotkov. Eden največjih neprijateljev naše svinjereje je svinjska kuga, ki povzroča največjo škodo. Zoper razširjevanje te kuge ni od strani države odrejena niti veterinarsko-redarstvena zaščitna mera. Ta zaščitna odredba ni znana v Srbiji, Macedoniji, Črni gori in Sandžaku. Iz teh krajev se prevaža živina, ki je dostikrat že okužena. Pisec nadalje navaja, da smatrajo mnogi, da leži krivda na zmanjšanem številu svinj v pretiranem in prevelikem izvozu. Vendar to ne odgovarja resnici, ker ravno nasprotno dober in rentabilen izvoz pospešuje svinjerejo. Radi omejitve izvoza se kmetu ne izplača, da pita svinje za domač konzum, ker lahko z manjšim trudom in rizikom lažje proda koruzo, nego da jo daje svinjam. Pisec zaključuje da je bila svinjereja pred 25 leti najplodonosnejši posel našega veleposestnika in malega kmetovalca, katerega bo pa polagoma uničila kuga. Radi tega je dolžnost države, da podvzame obsežne korake, da se reši mali ostanek

naše svinjereje, ki naj se zopet izpostavi o prejšnje stališče.

DAVKI.

g Veselični davek v Ljubljani podaljšan. Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal odredbo s katero je veselični davek in davek na kinematografske predstave podaljšan za leto 1924.

ZADRUŽNISTVO.

g Občni zbor I. del. konsumnega društva v Ljubljani se je vršil 7. t. in. Zastopanih je bilo 31 podružnic. Iz poročila posnemamo, da ima društvo 13.894 članov. Preteklo leto jih je pristopilo 1247, odstopilo 168. Prodalo se je blaga za 35 milijonov dinarjev. Razpečalo se je 173 vagonov raznega blaga in za 10 milijonov dinarjev manufakture. Članom se je izplačal tri odstotni popust. Važno je, kar sta poudarjala predsednik in ravnatelj: Napačno je, če iščejo člani pri zadrugi koristi samo od takojšnjih nizkih cen, namesto da bi upoštevali, da pri nas v Sloveniji prav zato nimamo tako visokih cen, kot je to slučaj na Hrvaškem, ker imamo zelo razvito kopensko zadružništvo.

RAZNO.

g Jesenska setev v naši državi. Po dosedanjih podatkih so izgledi na našo jesensko setev zelo zadovoljivi. V Srbiji je posejana 75 odstotkov večja površina, kakor lansko leto, v Hrvaški 25 odstotkov, v Bosni 20 odstotkov, v Bački in Črni gori 10 odstotkov, v Sloveniji in Dalmaciji pa je ostala površina ista. Dosedaj je bilo povsod dovolj vlage za napredovanje setve.

g Največja tovarna margarina v Sloveniji. »Jugoslovenski Lloyd« poroča, da se neki nemški konzorcij tvornic margarina zanima za osnovanje več tvornic margarina v Bosni. Misli se tudi na gradnjo take tvornice v Sloveniji, ki bi bila največja te vrste v naši državi.

g Pridelek olja v naši državi. Oljkino olje se prideluje pri nas največ v Dalmaciji, potem v Črni gori in hrvaškem primorju. Dalmacija ima okoli 4 milijone oljkinih dreves na površini 4800 km. Letni pridelek znaša okrog 5 milijonov kg oljkega sadu. Pridelek oljkega sadu v Črni gori znaša okrog 1 milijona kg. Naše olje je dobre kakovosti, vendar ima nekoliko močen duh, ker ni dobro čiščeno. Nadalje se prideluje v južni Srbiji makovo olje, v Vojvodini gorčično olje, v Sloveniji pa laneno olje, ki se tudi izvažajo. V manjših količinah se tako v Sloveniji in drugih pokrajinah izdeluje bučevo, orehovo in olje solnčnice.

g Srednjeevropski železni kartel. Po vesteh dunajskih listov je Alpine-Montan-Gesellschaft sklenila s češkoslovanškim železnim kartelom dogovor, ki izključuje medesebojno konkurenco na izvoznih trgih. Po isti vesti je Alpine-Montan-Gesellschaft zaključila dogovor tudi s Kranjsko industrijsko družbo in je torej tudi to podjetje stopilo v skupni kartel. Dunajska »Börse« izvaja, da se bodo temu kartelu pridružila najbrže še ostala jugoslovanska železarska podjetja. Govori se celo o akciji za skupen kartel, ki bi razen Poljske obsegal vse ostale nasledstvene države bivše Avstro-Ogrske.

GOSPODINJA

PRIVZGOJITEV POKORŠČINE.

Temelj za pokorščino je treba položiti v že prav zgodnji mladosti. Če tega ne storiš, bo celotna poznejša vzgoja zelo težavna, ker je pokorščina predpogoj za vso vzgojo. Brez pokorščine in podrejenosti ni mogoče živeti. Kaj bi bilo na svetu, če bi vsi le ukazovali? Vaja pokorščine je za tvojega otroka velike važnosti, skrb zanjo pa tvoja dolžnost. — V prvih letih se otrok uči pokorščine s trajno navado. Ker še ne more razumeti, zakaj naj uboga, mora ubogati iz navade, ubogati slepo.

Otrok pa naj uboga tudi z veseljem. Skrbi za to, da te uboga otrok rad, to se pravi: ne iz strahu pred kaznijo, ampak, da ti naredi veselje. Ni napačno, če te prve čase uboga celo zato, da se ti prikupi; saj s tem se navadi pokorščine in jo potem vrši rad in prostovoljno. Toda, če otrok zaradi nepokorščine ni bil kaznovan, si to dobro zapomni in — tudi prihodnjic ne uboga. Treba je zelo paziti, da ne prezreš kaj takega, ker to škoduje za celotno vzgojo. Seveda pa je pokorščina s silo tudi zelo nezdrava. »Sila ni mila« velja tudi tukaj. Zato moraš strogo paziti na svoje ukaze, če so tudi pravični in izvedljivi. Če otrok opazi to, uboga, ustavi pa se vsaki krivici in potem je vsako moranje zastoj.

Otrok naj to uboga iz ljubezni, pa tudi iz zaupanja. Prepričan mora biti, da ne zahtevaš od njega nikoli kaj nepravlega, nepotrebne ali čez mero težkega. Potem je njegova pokorščina naravna, zaupna in vesela.

Ne smeš pa pozabiti, da je otrok tudi strogo opazovalec; kaj hitro opazi napake v svoji okolici. Kdorkoli vzgaja otroke, mora sam sebe prav dobro obvladati. Resničen, vesten, točen, natančen in vztrajen mora biti v besedah in dejanju. S svojimi resnično dobrimi lastnostmi mora daleč nadkriljevati otroka, da mu je res dober zgled in ima kot tak pravico zahtevati pokorščino in je ta umljiva že sama po sebi. Kakor na ta način vzgojateljev zgled vpliva na otroka, so pa tudi zgledi drugih otrok v poslušnosti in ubogljivosti velike važnosti. Zlasti imajo veliko moč svetniški zgledi in še prav posebno najsvetejši zgled otroka Jezusa. Zgodba iz tihlega življenja sv. Družine v Nazaretu se da na čudovit način prilagoditi razmeram vsake družine. Izberi iz nje to, kar se ti zdi za tvojega otroka najprimernejše.

Po tej poti vzgoje pa pride otrok že tako daleč, da tudi hoče ubogati: prvič, ker spozna, da je to, kar zahtevaš od njega, prav in potrebno; drugič, da si pridobi tvoje zadovoljstvo in tvojo ljubezen; tretjič pa, da ni slabši od drugih, torej zaradi lastne časti. Če opazuješ otroka, tedaj vidiš, da se vprav ti vzroki kažejo v zaupljivem obnašanju in vsem govorjenju, ne kot da bi računal na svojo korist, ampak iz res otroškega čustva, ki ne more biti brez naklonjenosti, ljubezni in zaupanja svoje okolice. Kako potr in žalosten je, če mu za-

radi nepokorščine odtegneš naklonjenost, ali ga kaznuješ, četudi le z besedo ali pogledom! Ni prej miren in vesel dokler se ti sme zopet približati. Zato ti svetujem, izrabi vsa sredstva, da pridobiš otrokovo voljo za pokorščino, potem ti ne bo treba iskati onih za kazen. Seveda pa je pri tem odvisno prav mnogo od tebe same, če poznaš svojega otroka prav vsega. Poznati moraš vse njegove lastnosti. Vedi pa, da nimajo vsi otroci enakih, saj še vsi prsti na roki niso enaki. Opazuj svojega otroka prav dobro, potem ti ne bo težko najti prave poti. Ko pri enem otroku dosežeš vse z dobroto in milino, seveda v pravi meri, moraš za drugega napeti vse drugačne strune. Cilj pa je seveda eden: da vzgojiš otroka v ubogljivega človeka, ki se tudi zaveda potrebe pokorščine in jo zato vrši rad. To zahteva od njega življenje in za življenje ga vzgajaš. Če ga v mladosti vadiš vesele in prostovoljne ubogljivosti, lahko pričakuješ, da se bo tudi v poznejšem življenju rad uklonil ukazom in zapovedim svetne in cerkvene oblasti, zlasti pa svoje vesti, ki mu bo še tvoj glas tedaj, ko tebe že davno več ne bo.

LIKANJE.

Marsikatera gospodinja pravi še vedno, da je likanje perila potrata časa, češ, ko perilo oblečem, je takoj zmečkano, ko robec začnem rabiti, je precej zmečkan. Vsi pa vemo, da je perilo čisto drugače zmečkano, ko pride iz perila, kakor pa, ko ga oblečemo. Vemo tudi, da se pri pranju skrči in bi bilo premajhno ali bi se vsaj neprijetno ovijalo našega telesa, če bi ga ne zlikali. Tudi vemo, da je mnogo pravnije za rabo, če je zlikano in se tudi, ker nima gub, ne zamaže tako hitro. — Da pa je likanje tudi res koristno in uspešno, je treba imeti vse potrebne reči za likanje v redu. V prvi vrsti mora biti likarica snažna. Preden pričneš likati, si umij roke in pripravi čist, najbolje bel predpanik, da se perilo pri dotikanju ne umaze, ker se ti madeži, ki jih potem vlikaš v perilo, zelo težko odstranijo, ampak se nekako zajedo v tkanino. — Pri likanju rabiš mehko podlago, na kateri likaš. Za kose perila, ki jih cele lahko razgrneš, si lahko pripraviš podlago iz večjih kosov perila, kakor rjuh, prtov, ki se obenem, ko likaš manjše kose na njih, tudi sami pogladijo in se ti s tem prihrani delo. Moraš jih pa gladko zravnati, brez gub in robov, da te ne ovirajo pri likanju in ne dobe sami grdih zmečkanin, ki jih potem težko zravnáš in zlikaš. Kose perila pa, ki se ne dajo razgrniti, je treba nataktni na likalno desko. To si daš napraviti pri mizarju (krog 2 m dolga, 30 cm široka in toliko debela, da se ne šibi). Na enem koncu je zaokrožena, ali odrezana na tri ogle (v špicu), da lažje natikaš nanjo. Na nasprotnem koncu naj ima spodaj pritrjeno nogo, če je pri likanju ne moreš na obeh konceh nasloniti. Ta noga naj bo toliko dolga, da se ujemata z mizo, na katero nasloniš drugi ko-

neč in gibljiva (na pantih), da spravljena ne zavzame preveč prostora. Ne sme biti barvana, da ne pušča preveč barve pri likanju. Treba jo je tudi lahko preobleči, da ni treba vselej sproti pripravljati podlage. Važno je, da je ta preobleka mehka, enakomerna in gladka. Zato je zanjo rabiti menke volnene ali suknene kose, n. pr. koce, prte i. dr., ki pa naj ne bodo zakrpani, ker zaradi teh robov likalnik ne teče gladko in se tudi robovi poznajo na perilu. Če so že zakrpani, jih je obrniti tako, da pridejo robovi krp na spodnjo stran deske. Najbolje je, če prevlečeš celo desko, če nimaš dovolj primerne podlage, pa vsaj toliko, da lahko razprostreš cel kose perila, n. pr. spodnje krilo, po dolgem, da ti ni treba premikati med likanjem, ker s tem zamudiš precej časa in se medtem tudi železo shladí. Da se podlaga pri natičkanju in snemanju perila ne premika, jo moraš dobro pritrditi. Videla sem že gospodinjo pri likanju, ki je imela podlogo na obeh koncih privezano s špago, pa se je vseeno premikala in celo odvezala in nagrbancila tako, da je morala prenehati z likanjem in navezovati podlago iznova. Najbolje to narediš takole: Podlago primeriš na deski in jo zložiš tako, da je na zgornji strani, kjer boš likala, deska vsa pokrita, na spodnjo stran pa je zasukane le za kakšne štiri prste. V ta rob narediš luknje, jih obšiješ, da so trpežne in vanje napelješ vrstico (kakor v čevlje) in jo dobro zadrigneš. Hitreje to napraviš, če na rob podlage v primernih predelih prisižeš kaveljne (haftelne) s kljuko navzgor in okoli teh kljukic napelješ vrstico, ki jo potem zadrigneš. — Za rokave pri jopicah in bluzah pa si daj napraviti primerno deščico, ki jo tudi prevlečeš s podlogo in nanjo natakneš rokav, da se mu pri likanju ne narede gube. Tudi valjar lahko rabiš za to, če ni predebel. Seveda pa moraš vse te priprave za likanje hraniti na čednem kraju, da se ne zapraše ali zakade. Zaradi varnosti vselej še pregrni nanj čisto ruto ali prtico, da se ti perilo ne zamaže.

Druga važna reč pa je likalnik. Biti mora vedno čist in snažen. Varuj ga prav posebno rje, da ne zaneses rjastih madežev na perilo. Če kljub vsej skrbnosti zarjavi, ga na zarjavelem mestu odrigni z lesnim pepelom, ki ga pomočiš nekoliko s petrolejem. Ako imaš likalnik, da vtičaš vanj razbeljena železa, ga ne postavljaš nikoli na vroč štedilnik, ker bi se razbelil in bi se roč poškodoval. Sploh ne postavljaš likalnika nikoli samega, ampak vedno na mrežo. Likalnik na oglje pa je rad zelo nagajiv. Glavno je, da ga prvič dobro razbeliš; zato ga pusti napolnjenega in odrpatega dolgo na zraku, da se razhudi. Dobro je, če postaviš nanj kos stare pločevinaste cevi, ki kakor dimnik odvaja pline, ki se delajo pri gorenju. Preden ga vnovič napolniš, ga dobro razpihaj, da odleti pepel in se znova hitro razbeli. Nikoli pa ne pihaj vanj med likanjem, ker se ti pepel razprši po perilu in imaš vse umazano.

Tretja stvar pa je perilo samo. To ne sme biti presubo, niti premokro. Če ga moraš močiti, stori to, kolikor se da enakomerno in potem zvij vsak kos skupaj, (Dalje glej v naslednjih stolpcih spodaj!)

IZOBRAZBI

Migljai o sadni izberi.

Zadnji čas je, da se odločite, kaj boš sadili. Kdor namerava posaditi slučajno par dreves z namenom, da bo imel sadje za dom, njemu si ni treba beliti glave z izbiranjem primernih sort. Če drugega ne ve, je dovolj, da se odloči, ali bo posadil jablano ali hruško, ali naj bo rane ali pozne sorte. Prav tako ni nič napačnega, ako ima kak sadjar v svojem sadovnjaku razne sorte. Se prav mu hodi, ker na ta način ima navadno vsako leto nekaj sadja. Če ena sorta ne obrodi, pa druga. Drugačnja pa je stvar, ako sadjario za to, da bomo sadje prodajali. Tu pa velja temeljno načelo, da ima v trgovini sadje veljavo le tedaj, ako ga je veliko ene sorte. Pa koliko manj dela je s takim sadnim drevjem! Vse ima enake potrebe, enako rast, ob istem času odganja, evete, obenem sadje dozori, obenem se spravlja in na enkrat odda. Vobče lahko trdimo, da imamo z enotnimi nasadi polovico manj dela, dohodek je pa vsaj dvakrat toliko, kakor iz naših običajnih mešanic, kjer je vsako drevo druge sorte.

Da pa vendar ne stavimo vsega na eno samo karto, svetujejo izkušeni praktični sadjarji sledeči način: Ako nameravate zasadiť naenkrat n. pr. 20 jablan, vzemite dve sorti (od vsake po 10 dreves), pri 40 drevesih zadostujejo tri sorte, pri 80 drevesih štiri sorte, pri

150 drevesih pet sort, pri 300 drevesih šest sort itd. Marsikdo, ki je zasajal sadovnjak brez predarka in brez izbire, si dandanes puli lase, čez nekaj let vidi, da vsako drevo raste po svoje in tudi po svoje rodi. Nešteto krat se slisi tarnanje, češ, koliko bi bil nasad vreden, ko bi bilo vse drevje tele ali one vrste! Dal Pač res! Ne samo dvakrat, trikrat — desetkrat toliko bi lahko vrgel. Zakaj bi se tudi v tem oziru v malem ne ravnali po praktičnih Američanih, ki imajo nasade (plantaže) po deset in še več tisoč dreves v dveh, treh sortah — mnogokrat pa tudi v eni sami!

Za kupčijo izbirajte le pozna, zimska, neobčutljiva jabolka. Tako so n. pr. mašanegar, damasenov kosmač, bobovec, šampanjska reneta, boikovo jabolko, zeleni in rdeči štetinec itd. Pa tudi nekatere dobre domače sorte gredo dobro v beret.

Hruske ne hodijo v trgovini v poštev razen v domačem prometu. Sadimo jih bolj za domačo potrebo in sicer pred vsem moštнице — to so vse tiste različne sorte, ki imajo trdo in zagatno meso. Te uspevajo prav povsod in so jako skromne. Navadno jih cepimo doma na gozdni divjak. Zlahčne hruške so bolj izbirčne in uspevajo le v toplejših legah in dobri, globoki zemlji, zimske pa samo ob stenah in v vinorodnih legah, pa še tam le nekatere. Na domačem trgu bi se prodalo lahko dokaj več zlahčnih hrušek,

da se uleži. Preden pričneš likati, poskusi, če ni železo prevroče; zato imej vedno pripravljene stare volnene ali parhentaste krpe za poskušnjo. Likaš najlepše, če teče železo (likalnik) za nitjo; pri nagubanem ali ubranem perilu tako, kakor zahtevajo same. V ubrana mesta pa pazno porivaj likalnikovo špico, da vse lepo razgladiš. Likati moraš seveda toliko časa, da je gladko. — Umevno je, da perila iz domačega platna ne likaš z lahkim likalnikom, ker bi to kaj malo izdalo. To le zravnaš in z valjarjem pretolčeš ali »pomungaš«.

Važno pa je, da perilo, ki je zlikano, tudi lepo zravnaš. O tem in o likanju škrobljenega perila pa drugič.

KUHINJA.

Krompirjeva juha. Krompir zreži na kocke in daj kuhati; ko zavre, pridene zribanega korenja, kaki dve žlici. Naredi prežganje, to je v razbeljeno mast deni drobno zrezane čebule in primerno moke. Ko zarumeni, razredi z vodo in vlij v vrel krompir. Prideni lorbarjev list, en strok s soljo strtega česna in pa drobno zrezanega peteršilja. Končno okisaj in daj na mizo.

Najboljši in najcenejši pustni flanti. Na vsak rumenjaka 1 žlico kisle smetane, malo soli in toliko moke, da je testo kot za bolj melke rezance. Ko je dobro

ugnjeteno, pusti počivati najmanj pol ure. Potem razvaljaj prav tenke, razrezi z modelčkom na štiri ogljate koščke, katere še dvakrat preveži in pretakni, da je kot košarica. Potem deni v razbeljeno mast, ki jo potresi, da se bolj naraste. Obrni, deni na krožnik in potresi vsak košček zase in na obeh straneh z drobnim sladkorjem.

VIGRED.

Dekle, ali veš, koliko tvojih tovarišic se je odzvalo zadnjemu vabilu »Domoljuba« in je naročilo »Vigred«, dekliski list? Teža seveda ne veš, pa tudi ne pričakuj, da bi ti »Domoljub« povedal. Uprava »Vigredi« je namreč dobivala pretekle dni take skladałnice poštnih dopisnic, da jih je sama komaj preštela, kje naj bi našel čas Domoljub, da bi jih šel šteti? Vsa tista dekleta so »Vigred« takoj dobila in gotovo je vse zadovoljila, ker vrnila je doslej še nobena ni. Nekaj drugega se pa govori okoli, namreč to, da je še zmerom precej »Domoljubovih« naročnic in bralk, ki niso naročile »Vigredi«. Ali morebiti ne vedo, da jih vse skupaj stane samo 2 K (za dopisnico), potem pa še 25 dinarjev, ki jih bodo po prejemu »Vigredi« plačale kot naročnino? Zato vzemi dopisnico, napiši: Naročam Vigred, povej svoj natančen naslov s pošto in pošlji dopisnico na Upravo Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

ko bi jih sadjarji poznali in gojili. Izvrstno uspevajo skoro povsod: williamovka, amanliška, gollertovka, blum, bachovka, avranška, kleržo, boskovka, pastorjevka. Dolenjci naj bi po vsch vinorodnih legah razširjali kakor med sladko marelnico, ki daje najizvrstnejše suho blago.

Sedaj pa še eno važno vprašanje: Kje pa se dobi sadno drevje, kakršnega potrebuje naš sadjar, posebno tisti, ki hoče nasaditi kaj več? V drevesnicah! To so nalašč v to svrhu urejeni manjši ali večji vrtovi, kjer se vzgaja sadno drevje iz malega, dokler ni godno za presajanje na stalno mesto. Takih drevesnic imamo v Sloveniji že več. V nekaj letih bo vsakdo lahko dobil, kar bo potreboval. Kdor drevje naroča, naj na vsak način navede sorte, ki jih želi, ako ne, mu drevesničar da, kar hoče. Pošten drevesničar mora ja mčiti za pravovrstnost. V malo letih se pokaže, ali je vreden zaupanja ali ne. Lebo vzgojeno triletno sadno drevo velja danes v drevesnici krog 20 Din.

Ne kupujte drevja po sejmovih in kotnih drevesnicah! Taki »drevesničarji« in prekupei ne prevzamejo nobene odgovornosti in nikakega jamstva.

Kdor hoče v sadjarstvu napredovati, naj pristopi v Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani.

Kratko navodilo za sestavo napovedi za dohodnino.

(Dalje.)

18. Kateri stroški se še smejo odšteti od prejemkov?

Od prejemkov se smejo odšteti še:

a) zavarovalne premije za vse vrste zavarovanja zoper škodo brez omejitve;

b) premije za življensko zavarovanje do najvišjega zneska 300 K, ako je davčni zavezanec zavarovan sam, in do najvišjega zneska 600 K, ako so zavarovani tudi žena in otroci državnega zavezanca;

c) prispevki za blagajnice za bolniško, nezgodno, starostno in podobno zavarovanje v izmeri za življensko zavarovanje dopustnih odbitkov.

č) vsi direktni davki z vsemi pribitki in avtonomnimi dokladi razen dohodnine, pa tudi trošarina, ako se more računati med poslovne stroške;

d) dolžne obresti, kolikor se njihovo plačilo verjetno dokaže, in

e) užitki, prevžitki itd., ako slone na posebni pogodbi, n. pr. izročilni pogodbi.

19. Kateri stroški se ne smejo odbijati od prejemkov?

Od prejemkov se ne smejo odbiti:

a) vsi stroški, ki se porabljajo za zboljšanje ali pomnožitev imovine. Sem spadajo odplačila dolgov, stroški za investicije (za razširjanje ali povečanje obresti) in za zboljšanje imovine, n. pr. naprava vodovoda itd.;

b) izgube, ki zadevajo le imovinsko osnovo, n. pr. izgube terjatev, ako niso v neposredni zvezi z davkom zavezanim obratom, izgube na deležih kakega podjetja, tlatvine itd.;

c) obresti za lastno glavnico davčnega zavezanca, naložene v podjetju;

č) stroški za zasebno stanovanje in za prehrano davčnega zavezanca in njegovih sorodnikov ter poslov, ki jih ima za osebne potrebe;

d) darila, podpore in podobne neodplatne naklonilve, ako niso v najtesnejši zvezi z obratom in torej niso potrebne za dosego dohodkov;

20. Kako se sestavi podroben račun prejemkov in stroškov iz zemljiške posesti? Dohodek iz zemljiške posesti se ugotovi nastopno:

Prejemki:

a) Dosežena cena za vse proti gotovini ali na kredit prodane pridelke vseh vrst in odškodnina za opravljene vožnje itd.

b) denarna vrednost vseh pridelkov, ki jih porabijo posestnik in njegovi svojci ter posli, kolikor se svojci in posli ne porabljajo za delo v gospodarstvu. Denarna vrednost se sme oceniti po povprečnih cenah leta 1923. Vrednost v lastnem gospodarstvu porabljenih lastnih pridelkov, n. pr. krme, živeža za posle itd., se pri preračunavanju dohodkov ne šteje niti med prejemke niti med izdatke.

c) najemna vrednost stanovanja v lastni hiši, ki se oceni po krajevnih razmerah; upoštevajo se le prostori, katere porablja posestnik sam in oni del družine, ki ne dela v gospodarstvu;

Stroški:

a) stroški za popravila gospodarskih poslopij, plotov, potov, mostov, ovilujakov, vodovodov itd.;

b) stroški za vzdrževanje živega in mrtvega inventarja, to je živine in orodja. Za živi in mrtvi inventar se smatra živina in orodje, ki je neobhodno potrebno za obdelovanje posestva. Ako mi pogine n. pr. konj, ki sem ga uporabljal na posestvu, in jaz kupim drugega, smem odšteti celotno kupnino. Ako pa konj za gospodarske namene ni več poraben in ga prodam, kupim pa namesto prodanega boljšega, smem odšteti razliko med prodajno in nakupno ceno. Stroški za vzdrževanje inventarja so torej odbitni le, ako so res nastopili, ne pa tudi, ako mi poginejo n. pr. prešiči in ne kupim drugih;

c) zavarovalne premije za vsakovrstno zavarovanje zoper škodo;

č) stroški kurjave in razsvetljave gospodarskih prostorov;

d) semena, krma, gnojila itd., ki se dokupijo za gospodarstvo;

e) plače, mezde in drugi izdatki za posle, ki se porabljajo za obdelovanje posestva, včevši prehrano in druge izdatke, n. pr. za obleko, za one družinske člane, ki se trajno in ne le mimogrede porabljajo za obdelovanje posestva. Pri preračunavanju stroškov za prehrano se sme upoštevati le stroške za prehrano, katero je bilo treba dokupiti, ne pa tudi denarne vrednosti domačih pridelkov, ki so se porabili za prehrano poslov in družinskih članov, zaposlenih v gospodarstvu.

f) prispevke, katere plača posestnik za bolniško in podobno zavarovanje poslov;

g) direktni davki s pribitki in dokladami (razen dohodnine);

h) dejansko plačane dolžne obresti.

21. Kakšne ugodnosti nudi zakon za obdačenje izkupila za les?

Posestniki gozdov, ki so gozdove podelovali ali pa so že nad 5 let njihovi lastniki, smejo v primeru, da sekajo les, kateri bi bil za posekanje goden šele v poznejših letih, prositi v napovedi, da plačajo dohodnino od izkupila za tak les v šestih enakih delih, kar ima za posledico, da je dohodnina izdatno nižja.

(Konec sledi.)

Najvažnejše določbe zakona o taksah in pristojbinah,

(Dalje.)

21. Za živinske potne liste se plačuje taksa z uporabo taksnega papirja, katerega so tri vrste:

1. Za male živali, ovce, koze ali prašiče, od vsake živali po 20 para.

2. Za enega konja ali eno rogato žival pod dvema letoma starosti ali za enega osla ali mezga, ne glede na starost po 50 para.

3. Za enega konja ali eno rogato žival v starosti preko dveh let 1 dinar.

Za prenos lastništva na kupca in sicer:

a) za vsako malo žival se plača 1 Din.

b) za vsako žival iz točk 2. in 3. se plača po 5 dinarjev.

Ta taksa se pobira v kolkih ter se prilepja in uničuje na hrbtu potrdila, kjer se vrši tudi prenos.

Če se ne izvršujejo taksni predpisi glede živinskih potnih listov, se kaznuje izdajatelj potrdila za vsak primer z desetkratnim zneskom takse, ki jo je bilo treba plačati. Istotako se kaznujejo tudi one osebe, ki gonijo živali na semenju brez potrdila.

22. Za prošnjo, da bi se kdo proglasil a) za polnoletnega ali umrlega, se plača 50 dinarjev;

b) za umobolnega ali za zapravljiveca se plača 100 dinarjev.

Za one, ki se pogrešajo izza vojne leta 1914—1918 ali ki so umrli med to vojno, se plačuje četrtnina takse iz točke a).

23. Za hranjenje oporoke pri sodišču 100 dinarjev.

24. Za vsako potrdilo, ki se izvrši na listini o posinovitvi 50 dinarjev.

25. Za potrditev listine, a katero se otrok pozakoni 20 dinarjev.

26. Za vsako igro kvart ali domin za igranje se plača 50 dinarjev.

27. Za knjižico, ki se izda vlagatelju glede branilnih vlog se plača 50 para.

28. Za izpričevala učencem koncem šolskega leta ali za potrdila med letom se plačuje na osnovnih (ljudskih) šolah za vsak razred 5 dinarjev.

29. Za izpite in potrdila iz protokolov rojenih, poročenih in umrlih oseb se plača 10 dinarjev.

Če navajajo ti izpiski ali ta potrdila podatke za ne več nego tri osebe, se plača taksa za vsako osebo posebej. Če pa gre za več nego tri osebe, se pobere za vsako nadaljnjo osebo še polovica te takse.

b) Splošna določila.

1. Oprostitve. Takse ne plačujejo (med mnogimi drugimi) tudi ne javni zavodi in družbe, ki obstoje v javnem inte-

resu, kakor: cerkve, samostani, občine in dr., če vsi ti izvršujejo javne posle v ime-
na države in za državo. Nadalje tudi ne
naprave in zavodi, ustanovljeni s privatni-
mi sredstvi, če služijo obči državni ali na-
rodni koristi in če nimajo za namen denar-
nega dobička, kakor: gospodarska, dobro-
delna, zdravstvena, telovadna in vobče pro-
svetna društva — z odobritvijo ministra za
finance od vseh svojih vlog in prošenj, ki
jih pošiljajo državnim oblastvom, razen
onih v civilnih pravnih.

Vse oprostitev, ki so bile podeljene do
razglasitve tega predpisa (to je do 15. no-
vembra 1923) so razveljavljene.

Osebe in naprave, ki so bile na pod-
stavi drugih zakonov do sedaj oproščene,
nadalje one osebe, ki so imele ali so do-
bile oprostitev na podstavi zakona o taksah
in pristojbinah, morajo zaprositi za novo
oprostitev ministra za finance.

Takse ne plačujejo tudi siromašne ose-
be, če dokažejo svoje siromaštvo s potrdi-
lom pristojnega oblastva.

Za siromašne osebe se smatrajo one
osebe, ki ne plačujejo na leto več nego 10
Din neposrednega davka brez osebnega
davka in doklad, kakor tudi vdove z več
nego tremi nedoletnimi otroci.

S to ugodnostjo se ne morejo koristiti
one osebe, ki plačujejo manj nego 10 ali
20 Din neposrednega davka ali ne plačujejo
nobenega davka, toda imajo drugo imovino
ali druge dohodke, za katere se osebno ne
obremenjujejo s plačevanjem davka, za ka-
tere pa bi znašal neposredni davek z dav-
kom, ki ga plačujejo osebno, preko 10 ali
20 dinarjev.

Potrdila o siromaštvu veljajo za leto
dni od dne izdaje, smejo pa se uporabljati
samo v civilnih sporih, pri kaznivih dejan-
jih na tožbo privatnih oseb, pri zakonskih
pravdah, upravnih sporih pri vseh oblast-
vih in zaradi pridobitve šolskega izpri-
čevala.

(Dalje prihonjč.)

Črtice iz sedanjih dni Cerkve

Novodobni Savel-Pavel: Izak Levi
Šnietkovski je rojen jud in sicer v Bes-
arabiji. Prvotno je študiral, da postane
rabinec; toda tekom svojih študij je pre-
stopil v pravoslavje. Zato ga je pa zasov-
vražila domača družina tako, da se je mor-
al izseliti v Ameriko. Po štirih letih je
odšel iz Amerike na Francosko, kjer je
med svetovno vojsko stopil v legijo pro-
stovoljcev in se je kot tak boril za Fran-
cijo. Bil je pa ranjen, dasi je ozdravel.
Ozdravljen telesno je šel po posredovanju
neke francoske gospe največ iz radoved-
nosti v Lurd. Tu je bila dne 19. avgusta
1922 ob štirih popoldne znana procesija s
sv. R. T., katero je tudi on opazoval. Tedaj
ga pa obide čudno čustvo. Sam poroča
o tem sledeče: »V trenutku notranjega
razsvetljenja sem videl Boga. Videl sem
ga, kako je šel mimo s svojo milostjo, z
močjo, kateri se ni mogoče ustavljati. Nič
več nisem videl ljudi, vsa procesija mi je
izginila, videl pa sem neki ogenj, podoben
ognjeni peči in ta ogenj je bil kakor živa
oseba, pri čemer je zavpil na ves glas:

»Gospod verujem! Jezus Sin Davidov
usmilil se me. Blagoslovljen, ki prihaja v
imeu Gospodovem.«

Drugi dan je bil pri votlini, kjer je
z drugimi verniki (nevede, da ne sme)
prejel sveto obhajilo. Nato je poiskal du-
hovnika, ki naj ga pouči v sveti veri. Ko
se je to zgodilo, je bil z dovoljenjem tarb-
skega škofa, ki je slišal potek čudežnega
dogodka že naslednji dan krščen.

Znamenite osebnosti, ki so v zadnjem
času prestopile v katoliško Cerkev: Tak je
kraljevič Biron von Kurland, posestnik ob-
lastnije Groß-Wartenberg, dalje duhovnik
kongregacionalistov v Kings Weigh House,
rev. Stanley James, dalje slavni vseučili-
ški profesor v Kopenhagnu dr. Konrad Si-
monsens. Krstni boter mu je bil na Sv.
Treh Kraljev krščenj Islandski konvertit
Kilian Laxnes-Gudjonson. Posebno pozor-
nost pa je vzbudil s svojim prestopom v
katoliško Cerkev pravoslavni arhimandrid
Sevgy pl. Dabitsch. Rojen je bil v Pultavi,
za poklic si je izbral advokaturu, leta 1910
pa je postal pribočnik ruske diplomacije,
kmalu pa je to mesto zapustil in je postal
duhovnik leta 1912, leta 1914 pa arhimand-
rit. Kot je najprej sodeloval pri ruskem
poslaništvu v Atenah, nato pa do leta
1922 kot pravoslavni cerkveni predstojnik
po vrsti na Bavarskem, Badenskem, Vir-
tenberškem, Turinškem, Avstriji in Ogr-
ski, dokler ni bil 6. oktobra v Parizu spre-
jet v katoliško Cerkev.

Komunisti o veri in cerkvi: Meseca
julija t. l. se je bil sešel v Moskvi širši
izvrševalni odbor komunistov, kjer so po-
stavili o verskem vprašanju tale načela:
Oni ne zahtevajo samo ločitve cerkve od
države, ampak popolno uničenje cerkvene
samostojnosti in podrejenosti cerkve pod
neomejeno samovoljo države. Z drugo be-
sede oni hočejo obrezbožiti državo in po-
tisniti cerkev na stopnjo udruženja, ki
ohrani toliko pravic in svobode, kolikor jih
ji podeli država. Zakaj komunistu ni vera
več zasebna stvar kot na primer socialne-
mu demokratu, ampak je družabni činitelj,
ki nasprotuje njegovemu nazoru, katerega
sestavni del je brezboštvo. Komunisti zato
jasno, obvezno in brez izbegavanj progla-
šajo, da kdor ni brezbožec, ne more biti
polnovreden član stranke, da ne sme za-
vzemati nikakega važnega mesta v stran-
ki. Še več: ker je vera družaben činitelj,
ker je sila, ki učinkovito deluje v družab-
nem življenju, mora zavedni komunist zo-
perstaviti verskemu nazoru v javnem živ-
ljenju brezboštvo. Zaveden komunist torej
mora rušiti verske nauke, posebno v mla-
dini in sicer po temeljitem načrtu ter upo-
števajoč vse posebne okolščine.

Književnost.

VSTAJENJE DUŠE.

Osma knjiga govorov znanega cerkve-
nega govornika v ljubljanski stolnici, ka-
nonika dr. Mihaela Opeke.

O tej — izmed vse zbirke najobsež-
nejši knjigi — z do dna duše prodirajočo
jasnostjo razkriva grozoto smrtnega greha,
z gorko ljubeznijo opisuje povratek greš-
nikov v očetovo hišo ter končno razgrne
bogastvo Srca Jezusovega. Knjiga obsega

25 govorov. Prvi del ima sedem govorov
z naslovom Misterij (skrivnost) greha. Dru-
gi del (Nazaj k Očetu) obsega 12 govorov,
v katerih dobiš jedrnat, pa silno jasen
nauk o zakramentu sv. pokore, tretji del:
Na božjem srcu se bavi s sv. obhajilom.

Vzemi in prebirajte, polagoma in po
malem! Kakor iskre bodo padale iz te za-
kladnice nadnaravne misli, katerih so naša
srca tako potrebna. Posebno priporočamo
knjigo družinam kot duhovno berilo. Dana-
šnje družine — tudi tiste, ki se štejejo za
krščanske — so le prevečkrat tako pogrez-
njene v materijo, dobiček in svoj lastni jaz,
da vse nadnaravno in večnostno sproti
usahne in se zaduši. Malo skupnega duhov-
nega branja po večerni molitvi, zlasti so-
daj pozimi bi tako dvignilo po delu, trplje-
nje pa žal tudi po neizkoreninjenih stra-
steh zmučene duše! Vsakdo bi našel svoje
zrno. Naj bi se po naših družinah vpeljalo
tako desetminutno skupno duhovno branje
in dr. Opekove knjige bi bile kakor nalašč
zato. Začeti je treba.

Zlasti pa bi priporočali staršem, naj
dajo fantom, ki odhajajo kot naborniki v
velike nevarnosti kasarniškega življenja,
v roko to knjigo, ki jim bo pomagala vzdr-
ževati v njihovih srcih plamen vere in po-
štenega življenja. Prepričani smo, da bo
marsikateri fant, kateri doma v obilici nad-
naravnih sredstev istih pogosto ne zna upo-
števati, pri vojakih s slastjo žejnega popot-
nika segel po vrelcu nadnaravnih občutov
in misli, ki jih bo našel v Opekovi knjigi.
In najbrže v pogosto v svojo dušno rešitev.

Knjiga stane 28 Din, po pošti 1.50 več
in se dobiva v prodajalni KTD (Ničman),
Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

EVHARIJSTIJSKI KONGRES.

Knjiga podaje na 236 straneh zelo ob-
širno poročilo o zagrebškem evharističnem
kongresu v lanskem letu. Vsebuje tudi vse
govore in referate, ki dajejo knjigi stalno
vrednost in so zakladnica evharističnih
misli. Knjigo krasi 29 slik. Stane 30 Din
in se naroča pri upravi »Života«, Zagreb
I./177, Palmotičeva ul. 31.

GLASNIK PRESV. SRCA JEZUSOVEGA

je med Slovenci sicer že precej razširjen,
vendar je po nekd še vse premalo znan.
Stavil si je pa važno nalogo, naše ljudstvo
vneti za prelepo in res moderno pobožnost
do najsv. Srca. Prinaša tudi razne zanimive
drobtinice. Prva številka za leto 1924 je že
izšla ter ima vsebino: Mir Kristusov v kra-
ljestvu Kristusovem. — Jaslice radi bi v
sruu imela (pesem). — Božično trpljenje.
(Kratko premišljanje.) — Srce Jezusovo
zvesto izpolnjuje svoje obljube. (Dogodba.)
— Le zabi me ne. (Pesem.) — Učinkovito
novoletno voščilo. — »Glasnik« o sebi. —
O socialnem vprašanju. — Gledališke pre-
stave. — Razgled. — Srstvo. — Prosveta
duha — plemenitost srca. — Naroča se
»Glasnik« pri Cirilovi tiskarni, Maribor. Je
pa tudi glasilo apostolstva molitve.

NAŠ DOM.

Izšla je prva številka lista »Naš dom«,
Prinaša sledečo vsebino: Dr. Jož. Hohnjec
Pomen ljudske izobrazbe za prospeh nara-
da. Kastor: Sadovi brezverake vzgoje. Vi-

(Dalje glej na naslednji strani spodaj!)

LISTEK

Dekle z Močevja.

(Švedski epizala Selma Lagerlöf.)

Gudmund je ostal in šla sta v čumrato. Ponudil ji je stol, a ni sedla. Bila je vsa zardela od zadrege, počasi in plaho so prihajale besede preko njenih ustnic:

»Bila sem — — — da, mogoče je bilo pretrdo, kar sem davi rekla.«

»Oo, tako nenadoma smo te s tem napadli,« je rekel Gudmund. — Bila je še bolj rdeča in osramočena.

»Bolje bi morala premisliti. Lahko bi — — — naj bo — — —.«

»Je že najbolje tako, kot je, Hildur. Nič več ni treba govoriti o tem; toda lepo je, da si prišla.«

Pokrila si je obraz z rokami, globoko je zasopla, da je bilo podobno ihtenju, nato pa je zopet dvignila glavo.

»Ne,« je rekla. »Ne gre. Nočem, da bi me smatral za boljše kot sem. Nekdo je prišel k meni ter mi povedal, da si nedolžen. Svetoval mi je, naj hitim sem, da bo zopet vse poravnano. Ne bi ti smela povedati, da vem o tvoji nedolžnosti. Kajti potem ne bi toliko upošteval, da sem prišla. Sedaj pa ti rečem: želela bi, da bi sama prišla na to misel. Vendar ni bilo tako. Vendar sem ves dan hrepenela po tebi in želela, da bi moglo zopet biti vse dobro med nama. Pa naj bo kakor hočem: hočem ti povedati samo to, da se veselim, da si nedolžen.«

»Kdo ti je to svetoval, Hildur?« je vprašal Gudmund.

»Tega ne smem povedati.«

»Čudim se, da kdo ve. Oče je baš sedaj prišel od župana. Brzjaval je v mesto. In prišel je odgovor, da so že našli pravega kriveca.«

Ko je Gudmund izgovoril, je čutila Hildur, da se ji šibijo kolena in hitro je sedla. Bilo ji je strah, ker je bil Gudmund tako miren in prijazen. Začela je razumovati, da nima nad njim več moči.

»Že vidim, da ne moreš pozabiti, Gudmund, kakšna sem bila danes dopoldne.«

»O pač, to ti že lahko odpustim, Hildur,« je rekel z istim mirnim glasom. »Ni treba govoriti nikoli več o tem.«

Vztrepetala je, zatisnila oči in sedela, kot bi nečesa pričakovala.

»Velika sreča je, Hildur,« je rekel, stopil k njej in jo prijel za roko, »da je med nama vse končano. Kajti danes sem spoznal, da ljubim drugo. Zdi se mi, da sem jo že dolgo ljubil. Toda šele danes sem se tega zavedel.«

šavska: Na razpotju. Justin: Na široko. Joža Barle: Čebelice. Zvonimir: Največji tiran. Na delo za dobre časopise. Dekliški vrtec. Razgled po svetu. Društveni glasnik. — »Naš dom« izhaja mesečno in stane na leto 12.50 Din. Naroča se v Mariboru, Cirilova tiskarna.

n Novice iz Amerike. Umril je v Forest City, Pa, po kratki in mučni bolezni Janez Grom z Vrhnike štev. 258.

3*

»Kdo je ona, ki jo ljubiš, Gudmund,« je vprašala Hildur z ubitim glasom.

»Ni treba, da bi vedela. Ne bom se poročil z njo, kajti ona me ne ljubi. Toda druge ne morem vzeti.«

Hildur je dvignila glavo. Težko je povedati, kaj se je v njej godilo. Toda začutila je v tem trenutku, da ona, hči veleposelnika, z vso svojo lepoto in z vsem bogastvom, ne pomeni za Gudmunda nič. In bila je ponosna in se ni hotela posloviti od Gudmunda, ne da bi mu pokazala, da ima tudi ona v sebi svojo ceno.

»Hočem, Gudmund, da mi poveš, ali je Helga z Močevja, ki jo imaš rad?«

Gudmund je molče stal.

»Če je Helga, potem vem, da te ima rada. Prišla je k meni in me poučila, kaj naj storim, da bo zopet dobro med nama. Vedela je, da si nedolžen, vendar ni povedala tebi, ampak je obvestila preje mene.«

Gudmund ji je trdno pogledal v oči.

»Smatraš li ti to za znamenje velike ljubezni do mene?«

»Na to se lahko zaneseš, Gudmund. Te lahko dokažem. Nihče na svetu te ne more bolj ljubiti kot ona.«

Hlastno je šel preko sope. Pred Hildur je obstal.

»In ti? Čepu mi to govoriš?«

»Nočem zaostajati v plemenitosti za Helgo.«

»O, Hildur, Hildur!« je rekel, položil roko na njeno ramo ter jo stresel, da bi dal duška svoji ginjenosti. »Ti ne veš, ne, ti ne veš, kako srečnega si me naredila — —.«

* * *

Helga je sedela ob robu ceste in čakala. Sedela je tu, glavo podprto z rokami in gledala k tlom. Videla je v duhu pred seboj Gudmunda in Hildur in mislila, kako srečna morata biti sedaj.

Ko je tako sedela, je prišel mimo hlapec iz Nerhunde. Ko jo je zagledal, se je ustavil.

»Gotovo si že slišala o Gudmundu, Helga?«

»Da, slišala je že.«

»Na vsej zgodbi ni nič resnice. Pravi krivec je že zaprt.«

»Vesela sem, da ne more biti res,« je rekla Helga.

Mož je odšel, Helga pa je še sedela, kot poprej. Da, v Nerlundi že vedo. Ni treba, da bi šla tja povedat.

Čutila se je tako silno osamljeno. Dosedaj je bila tako vnetja. Prav nič ni mislila nase, temveč samo na to, da omogoči poroko Gudmunda in Hildur. Šele sedaj ji je prišla pred oči njena osamljenost. Gudmund je ne potrebuje več, in njenega lastnega otroka si je njena mati prisvojila. Komaj ji privoščiti, da ga pogleda.

Pomislila je na to, da mora vstati in iti domov. Toda hrib se ji je zazdel tako strm in težko dostopen. Ni vedela, kako naj pride gori.

Tedaj je prišel voz iz Nerlunde. Na njem sta sedela Hildur in Gudmund, Goto-

vo se peljeta v Alvakro sporočit, da sta se poravnala. In jutri bo potem poroka.

Ko sta zapazila Helgo, sta vstavila. Gudmund je dal vajeti Hildur in skočil z voza. Hildur je pokimala Helgi in peljala dalje.

Gudmund je obstal na cesti pred Helgo.

»Veseli sem, da sedi tu, Helga,« je rekel. »Mislim sem, da bom moral iti na Močevje, da te bom dobil.«

Rekel je to odločno, skoraj trdo ter si pri tem trdno oklenil njene roke. V njegovih očeh je brala, da ve, kako je z njo.

In sedaj mu ni mogla več uiti.

Resegger — Jos. Vole:

Krščeni cigan.

(Konec.)

»Kakšna človeška stvar,« razklada sosed s tesnobo, »nekaj takega je moralo biti; saj nisem natanko videl, kaj je držal podolž pred seboj; samo roka ali noga, ali kar je bilo, je visela dol ob strani.«

Gospodar je prebledel.

»Vendar ni — še delač?« zajeclja.

»O Bog, ta je že za devetim bregom. Kakor rečeno, jezdil je kakor vrag.«

Neznana groza prevzame gospodarja. Brž skliče svoje ljudi izmed množice, ki se je usula iz cerkve. Par hlapcev je morala brz — brz — po cesti dol, da pogleda za jezdačem; on sam pa odhiti domov. Njegova žena, od strahu onemogla, ni mogla naprej, zato je odhital sam. Strašna sumnja mu je brnela po glavi — vse je mogoče.

Spomnil se je čudnih pogledov, kako se je cigan zadnji čas oziral po njegovi doraščajoči hčeri. Že sam je včasih to reč premišljeval. — Pri lesi, kjer se je pričevalo njegovo posestvo, mu je prišel nasproti pastir: »Pobral jo je s konjem pobral! In njo s seboj!«

»Njo? Koga?«

»Njo! Meni se zdi, zaklal jo je.«

»Jezus Marija!«

Opoldan sem jo videl še na trati. Oh, tako smo se je vsi veselili! Nemara ga pa še ujamemo; jaz tečem po bližnjici čez travnik.« In ga je zmanjkalo.

S potnimi kapljami na čelu — od groze — je gospodar stopal proti hiši. Pred durmi mu je prihitela hčerka nasproti: »Očel Očel S konjem jo je popihal in debelo svinjjo vzela!«

Zdaj se je mož oddahnil, zasmejal in hčerko objel. Da si — le ti zdrava! Drugo bomo že prenesli!« —

Na gmajni je bila videti še kri, tam je je zaklal, da jo je lažje odvedel.

Zvečer šele so se vrnil hlapci od zasledovanja: »Pri takem je vsaka dobrota zastoj, cigan je cigan!« To je bilo vse, kar so vedeli povedati o hudodelcu. Drugače pa o njem niso nič slišali in nič videli.

»Samo to bi še rad doživel na svetu,« je dejal gospodar, »da bi videl tega lumpa viseti.«

»Kolikor ga jaz poznam, svojemu bo trtu te želje že ne bo spolnil,« je pripomnil pastir, ki je imel precej hud jezik.

Najbolj tiha je bila še domača hči. Nihče ni vedel, ali je ta reč kaj peče ali nič.

Ko je nekega dne sedela ob kolovratu sama, je stopil pastir pred njo, sedel k nji in rekel dolgočasno in na videz leno: »Rad bi vedel, ali bomo to zimo čisto brez svinjskega?«

»Ali je tebi toliko na jedi?« ga je vprašala dekle.

»Jesti je že luštno, posebno, če je kaj dobrega,« odgovori fant. »Kadar ne bom nič jesti imel, si bom že eno izbral. No ja, ko pravijo, da zaljubljeni ljudje veliko ne jedo.«

Dekle se je zasmejala.

Ženski svet pravi, da jaz nisem tako napačen fant,« pristavi potem veselo.

Dekle se ozre vanj.

»In tvoj oče pravi, da sem tudi priden fant.«

»Aul« zavpije dekle.

»In kaj ti misliš?« vpraša pastir.

»Jaz si pa svoje mislim.«

Vsedel se je bliže k nji, potegnil par vlakene iz kodelje in ji šepetnil: »Ali bi bil tate?«

»Ja, ko bi imel črne lase,« reče dekle.

»Črnih nimam,« pravi fant, »imam pa rjave.«

»Pa, ko bi imel tako temne oči,« pravi.

»Temnih nimam,« dé fant, »imam pa plave.«

»Pa, ko bi ti znal tako jahati,« pravi spet.

»To pa znam, če imam le konja dobrega.«

»Pa, če bi s konjem ne ušel?«

»Ušel pa ne bom!« Tedaj sta bili glavi že čisto blizu skupaj.

Ni bilo dolgo, in gospodar je že vedel za to kupčijo. Spravil je pastirja od hiše.

»Dve, tri leta pojdi kam drugam za hlapca; če potem ne bo nobene zapreke, pridi vprašat, bomo videli.«

Tri leta so minila, zapreke ni bilo, fant je prišel vprašat, in zgovorili so se. Ne zgovorili so o tem, če bo, ampak o tem, kdaj bo.

Na poročni dan svoje hčere je doživel gospodar še posebno veselje. Ko so sedeli pri oštirju v boljši sobi, je zaklical neki voznik pri oknu: »Ti, stari, če hočeš videti svojega krščenca viseti, pelji se jutri v mesto. Imajo ga.«

Gospodar si je res dal pripraviti konja in voz in je povabil še novoporočenca: »Peljite se z mano, če nimata boljšega opravkala.«

»Hvala, oče,« je rekel mladi zet, »imava že druge skrbi.«

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko ciklo-rifo, izvrsten pridatek za kavo.

Vajenca za čevljarstvo obrt

SPREJMEM. — FRANC BIZJAK, p. Borovnica.

Slav. občinstvu naznanjam, da imam vedno v zalogi

vsakovrstno pohištvo

iz raznega lesa: Spalnice, jedilnice, kuhinjske

oprave, priznana najboljša izdelava, žnidarskeve

panje za čebele in tudi vsakovrstne mrtvaške

takve. — Sprejemam vsakovrstna naročila. —

HENRIK BITENC, mizarstvo (poleg Mizarске stroj.

zadruga), VIZMARJE 77, p. št. Vid n. Ljubljano.

OD DANES IN VČERAJ

OTROCI, KI ŠE NISO VIDELI OVCE IN KRAVE.

Gotovo se bo našim bravcem s kmetov ta naslov čuden zdel. Pa je tako. V ameriškem mestu Sant Louis, ki ima 80 tisoč prebivalcev — Ljubljana jih ima s predmestji 65.000 —, je neki mestni svetovalec stavil v občinskem zastopu predlog, naj se v mestni živalski vrt poleg tujih denejo tudi domače živali: krava, ovca in prešič. Na začudeno vprašanje, zakaj to predlaga, je odgovoril, da je govoril z nekim učiteljem in da mu je ta pripovedoval, kako malo živali poznajo učenci. Da vsaj nekatere spoznajo, naj jih nastavijo v mestnem vrtu in tja jih bodo hodili otroci gledat. Nato je mestni svet vprašal šolske voditelje, če je to res, in jim je naročil, naj vprašajo otroke, koliko jih še ni videlo te ali one živali. Vprašali so 6000 otrok in so izvedeli, da jih 40 od sto še ni videlo nobene ovce, 17 nobenega prešiča in 12 nobene krave. In tedaj so te tri vrste zares dejali v mestni vrt. Pa moramo pomisliti, da je Sant Louis sredi poljedelske in živinorejske pokrajine! Kaj šele, če bi vprašali otroke — pa tudi odrasle — v Novem Jorku, ki je še desetkrat večji kakor Sant Louis in leži vrhu tega še ob morju. Pa stavimo, da tudi pri nas v Ljubljani še marsikak šolski otrok ni videl ovce.

KDO JE PRVI?

Slavnega Nicolo Paganinija (1782—1840) imenujejo najsvetlejšo zvezdo mojstrstva na violini. Nekoč so ga vprašali, koga ima za prvega igralca na violini. Vprašanje je bilo kočljivo in diplomatično je odgovoril: »Koga smatram za prvega, ne morem povedati, ker tega ne vem. Gotovo pa vem, da pride Lipinski za njim.«

Lipinski je bil namreč tudi zelo znan, a se ne da primerjati s Paginijem.

LOVSKA.

Dva lovca sta se bahala, kako znata oponašati glas jelena, kadar umira. Nekoč sta na koncertu oponosila na lovskem rogu glas umirajočega jelena, nakar sta dva lovska psa, težeča pred vrati dvorane, skočila kvišku, se zakadila med množico in podrla na tla nekega moža; vprašali so ga, kdo je in izvedeli so, da se piše — Jelen.

SKUPIL JO JE.

Nekdo je rekel v družbi vpricho duhovnika: »Če bi imel neumnega sina, bi moral postati pridigar.« Duhovnik ga je pa zavrnil: »Vaš gospod oče je pa drugače mislil.«

KOČLJIVO VPRAŠANJE.

Volivnemu knezu Frideriku Modremu (1486—1525) je svetoval grof Rasberg, naj napade mesto Erfurt in ga vzame, saj ga bo stalo to kvečjemu pet mož. Knez ga vpraša: »Ali hočeš biti eden od teh petih?«

BUKOVO OGLJE

sposobno za eksport, kupuje po najvišjih dnevnih cenah družba »CARBONARIA«, Kočevje. 341

Kje je lovec?

Občni zbor

Osrednje vinarske zadruge za Jugoslavijo
v Ljubljani, r. z. z o. z.

se bo vršil dne 10. februarja 1924 ob 10. uri dop. na Kongresnem trgu št. 2 (v poslovodstvu) s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev rač. zaključka za leto 1923.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

ODBOR.

IZJAVA. Podpisana Antonija MEGLIČ iz Loma št. 10 obžalujem vsa žaljenja, kar sem jih zakrivila na dobrem imenu France Meglič iz Loma št. 20, ter se zahvaljujem njej in njenim staršem, ker so odstopili od nadaljnega sodniškega postopanja. ANTONIJA MEGLIČ.

NEVESTE in ŽENINI

KUPITE NAJCENEJE razno blago za obleke, za rjuhe, za zimnice, kotenino belo in pisano, odeje v krasnih barvah, brisače, prte, servete, najnovije svilene robce, bele moške srajce in kravate edino le pri trdku

F. in I. GORIČAR, »Pri Ivanki«
LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29.

Pri večjih naročilih primeren popust!

Hlapca poštenega in ne preveč priletnega iskem za večjo kmetijo v krasnem gorskem kraju na Gorenjskem. Ako ni vajen kmetškega dela v našem kraju, se ga bode privadil. — Nastop takoj. Ponudbe s zahtevo plače na upravo Domoljuba pod št. 404.

1000 revmatičnih in bolnih na profinu

ki so bili po mojem popolno neškodljivem naravnem zdravljenju s astrapano pijaco ozdravljeni, ki je oskravilo 10 tisoč. Pisite mi dopisnico in takoj vam pošljem mnogo poverljivih poročil o oskravljenju pope in o ma s sastoj in brez postnine.

Ne iščite

novih sredstev, marveč napravite tudi vi popolno bresplačen poskus s mojim zdravljenjem, ki je oskravilo 10 tisoč. Pisite mi dopisnico in takoj vam pošljem mnogo poverljivih poročil o oskravljenju pope in o ma s sastoj in brez postnine.

Naslov: AUGUST MÄRKE

Berlin-Wilmersdorf, Bruckeallee, 8

Abt. 481

Služkinjo pridno in pošteno, ki je izurjena tudi v kuhi, iščem. Nastop takoj. — Naslov pove uprava lista pod šifro: „TAKOJ“.

Lisičje in vse drupe kože

divjačine kupuje v vsaki množini celo leto
D. ZDRAVIČ, trgovina usnja, LJUBLJANA,
Florijanska ulica št. 9.

Pripravno MALO POSESTVO

na Goronjskem naprodaj. Obstoji iz hiše z vsemi gospodarskimi pritliklinami; pri hiši je vrt, njiva in travnik. Naslov pri upravi Domoljuba pod 408.

ELIGIJ EBER,

krznar, Kongresni trg 7 — LJUBLJANA,
plačuje naj-
boljše v se **KOŽE divjačine:**
lisičje, kunje, vidre, dihurjeve, polhove,
jazbečeve in sploh vse kože. 184

Cisto zastonj

dobite pri meni za mali trud; blago za možko ali žensko obleko, kontenino, platno uro budilko i. t. d. — Pošljite mi v pismu za pojasnilo znamko za odjavor in svoj natančen naslov.

Josip Batič, Litija 75

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginuti, ako uporabite naša prečiščena sredstva: proti mišim in podganam Din 7.30, za ščurke 10 Din, za stonice 10 Din, za molje 4 Din, proti mrčesu 3 in 7.30 Din, mast proti vsem 5 Din, mast proti vsem v obliki 7.50 Din, proti razavljanju 7.30 Din. Ročar za čiščenje madožev 7 Din. Pošljite po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Junker, Zagreb, Petrinjska ulica 8 III.

Trboveljski premog in cement

vseh vrst dobite najceneje pri

H. Petrič

Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. Telefon 343

! Ako še niste, pošljite naročnino !

Dekle močno in zdravo, zna nemško pisati in dobro govoriti, bi se rada učila trgovine v poštini krščanski hiši. Naslov v upravi št. 380.

Lepo posestvo v Podjurski dolini na Koroskem naprodaj, 40 orarlov arond. sveta. — Smrečnik Jernej, Zelozna Kapla.

Čevlj. vajenec dobrih staršev dobi mesto pri dobrem in poštenem mojstru brez drugega dela. Sprejemo tudi dobrega POMOČNIKA. — Istotam sprejmo tudi VAJENKO ne nad 15 let, k fini in moderni šivilji. — Naslov: A. TURK, Kandija št. 86, Novo mesto. 310

PAVLIČ JAKOB, Domžale,

oblastv. izkušeni in konc. TESARSKI MOJSTER, prevzema in izvršuje: cerkvena, stolpna in razna druga ostrošja, kopališča, ledenice; moderne lesene stavbe. — Vodno in nadtalno tesarstvo. — Po danih in lastnih načrtih! 363

Vodne TURBINE

AVTOMATIČNE REGULATORJE — ZATVORNICE itd. gradi in dobavlja v najboljši izpeljavi in po ugodni ceni

Inž. F. SCHNEITER — ŠKOFJALOKA

Sprejema POPRAVILA vsakovrstnih strojev.

Bronaste zvonove viva

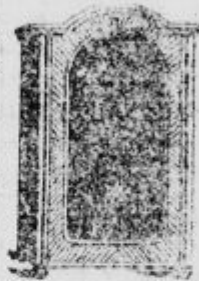
nejcenoje in z dobavnim rokom do 8 do 5 mesecev

Zvonarna in livarna
št. Vid nad Ljubljano

Modroci

vseh vrst, federmodroci K 1700 vrhni afrik K 1600, mreže K 700 in vse tozadevne potrebsčine. — Blago na izbiro in solidno delo.

Rud. Sever, Ljubljana, Gosposvetska c. 6

Tvrduka F. Fajdiga sin

izdarstvo in zaloga pohištva

Priporočna omare z ladenci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hišno opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo r. z. z o. z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“. Podružnica pa se nahaja v hiši „Gospodarske zveze“ na Dunajski cesti št. 29.

Cene zelo zmerne! Zadržno podjetje!

Zadržna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.